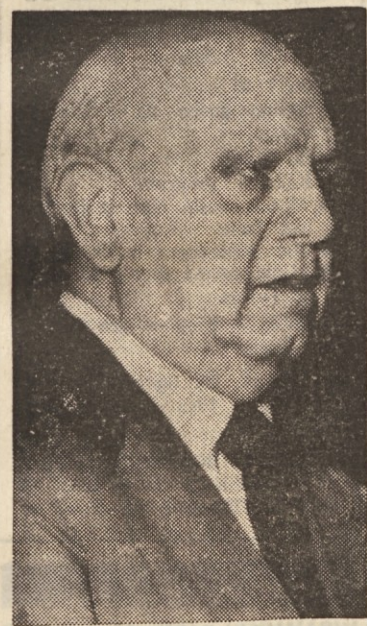

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Goveu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

SEJE OSREDNJIH VODSTEV PSI, PSDI IN PLI

SOCIALISTI ZAVRNILI DEMOKRISTJANSKI PREDLOG
O OBNOVITVI LEVOSREDINSKE VLADNE KOALICIJE

PSI bo sestavila deželne in krajevne odbore s komunisti, kjer je mogoče, in z levo sredino, kjer ni druge rešitve - Saragat predlagan za predsednika PSDI

Tajnik PSI De Martino

RIM, 27. — Včeraj in danes so bili kar trije sestanki osrednjih vodstev političnih strank. Socialisti so zasedali dva dni in se je njihov sestanek zaključil nocoj z odobritvijo dokumenta, ki so ga sprejele vse struje. Leva Lombardijeva struja se je vzdržala glasovanja samo pri tistem delu zaključnega dokumenta, ki omenja možnost sodelovanja s krščansko demokracijo v vladi, če ta spremeni svojo politiko.

V bistvu je že De Martino včeraj v svojem uvodnem poročilu zavrnil predlog krščanske demokracije in republikancev, ki ga podpirajo tudi socialdemokrati o obnovitvi štiristranske levsredinske koalicije, kot da bi se nicesar ne zgodilo z volitvami 15. junija. De Martino in vsi člani vodstva, ki so posegli v razpravo, so tudi zagotovili, da bodo storili vse za čimprejšnjo sestavo, kjer je mogoče, deželnih in krajevnih odborov s komunisti, s pozivom k sodelovanju najširših demokratičnih sil, kjer pa so možne samo levsredinske uprave, bodo zahtevali odpravo diskriminacije na levo. Obenem so bili vsi soglasni, da PSI ne bo dala pobude za vladno krizo.

Zaključni dokument osrednjega vodstva PSI poudarja, potem ko analizira pomen volilnih izidov 15. junija, da se usmeritev na levo izraža tudi z glasovi, ki jih je dobila socialistična stranka kot osnovna komponenta leve, ki je odprta vsem katoliškim in ostalim demokratičnim silam in poudarja popolno avtonomijo stranke.

Zato, pravi resolucija, si socialistična stranka želi odkrito konfrontacijo s komunistično partijo za rešitev resne gospodarske krize, ki jo preživlja država in osnovnih vprašanj, ki zanimajo italijanske in mednarodno delavsko gibanje.

Zaključna resolucija nadalje ugotavlja, da je potrebno obnoviti celotno italijansko politiko, kot so to zahtevali volivci na zadnjih volitvah, zlasti pa še, da je treba spremljati gospodarski in socialni politiki, ki je zabredla v hudo krizo zaradi gospodarske recesije. Vse to je povzročilo veliko zmanjšanje naložb in občno povečanje brezposelnosti s perspektivami, ki so zelo slabe tudi za prihodnost. Poleg tega resolucija poudarja potrebo po bolj odločnem boju, brez omahovanja, proti neofašizmu, terorizmu in nasilju, z uporabo vseh zakonitih in ustavnih sredstev, ki jih imajo na razpolago pristojna državna telesa.

Kot tretje važno vprašanje, resolucija poudarja, da je treba začeti z novim načinom upravljanja javnih ustanov, tako osrednjih kot krajevnih, da je treba vrniti politični oblasti vso njeno demokratično odgovornost odpravi katerekoli oblike korupcije in preurediti celotno področje javnih gospodarskih ustanov, zlasti pa še področje z državo udeležbo. Nadalje socialistični zaključni dokument pravi, da morajo ostale politične sile dati prepričljiv odgovor na te predloge in zahteve, če hočejo resnično upoštevati željo volivcev. Zaradi tega je socialistični odgovor na predlog krščanske demokracije o obnovitvi levsredinske vlade lahko samo negativen in takšen bo ostal, dokler ne bo krščanska demokracija korenito spremenila svoje politične linije in priznala da je treba korenito spremeniti način vladanja in upravljanja države, da se ji zagotovi vodstvo, ki bo sposobno uresničiti želje ljudstva. Glede sedanjih vlade pa je v resoluciji rečeno, da PSI v sedanjem položaju ne bo dala nobene pobude za vladno krizo.

V zaključni resoluciji socialisti pravijo, da bodo glede sestave deželnih in krajevnih odborov podprli programsko srečanje med velikimi ljudskimi silami in vsemi ostalimi demokratičnimi silami, ki so pripravljene zagotoviti deželno in krajevno upravljanje, trdno, učinkovito in sposobno upravljanje. V vsakem primeru pa, pravijo socialisti, bo PSI sestavila odbore s tistimi silami, s katerimi bo dosegala politični in programski odgovor. To velja tako za odbore z levo večino, kot z levsredinsko večino. V enem in drugem primeru, bodo socialisti storili vse, da se bodo upravljanja udeležili najširše demokratične sile, pri sestavi levsredinskih odborov pa, da se odpravi diskriminacija na levo.

Osrednje vodstvo PSDI pa je prav tako razpravljalo o volitvah izidih in o politični perspektivi v državi, ponovilo svoj predlog o sestavi «organskih leve sredine», ki je edino sredstvo v obrambi pred frontizmom in drsajočim kompromisom. Ob zaključku zasedanja osrednjega vodstva so soglasno izvolili za novega tajnika dosedanjega predsednika Tanassija, obenem pa je osrednje vodstvo predlagalo centralnemu komiteju, da na prihodnjem zasedanju izvoli za predsednika

stranke senatorja Saragata. Dosedanji tajnik Orlandi pa bo baje postal ravnatelj dnevnika «L'Umanità».

Sejo osrednjega vodstva so imeli tudi liberalci. Iz poročila, ki ga je imel tajnik Bignardi je razvidno, da jih poraz na volitvah 15. junija ni nicesar naučil, saj je ugotovil, da so izid dali «perspektivo volilnega spopada med filokomunisti in antikomunisti». Zagotovili je, da bodo liberalci še naprej na čelu «demokratskega boja proti komunistom».

V Rimu pa je bil danes napovedan sestanek, za katerega so dali pobudo nekateri demokratijski poslanci brez dovoljenja stranke. Sestanka se je udeležilo okrog sto poslancev, pripadnikov vseh demokratičnih struj. O vsebini pogovora ni bilo nič objavljeno. Ob sklicanju sestanka pa so sporočili, da bodo preučili povolilni položaj, zlasti pa še položaj v stranki. Včeraj in danes pa so zasedali tudi člani struje KD (iniciativa populara). Tu di ti so preučili politični položaj, o katerem pa bodo nadaljevali razpravo v prihodnjih dneh.

OSREDNJA PROSLAVA JE BILA VČERAJ V BEOGRADU

Po vsej Jugoslaviji svečano obeležili
25. obletnico delavskega samoupravljanja

Uvajanje delavskega samoupravljanja je imelo revolucionaren pomen za politične in družbeno-gospodarske odnose v Jugoslaviji

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 27. — Po vsej državi so danes svečano obeležili 25. letnico delavskega samoupravljanja. Osrednja proslava pa je bila polnočna v Beogradu, kjer je na slovesni seji Sveta zveze sindikatov Jugoslavije in Zdrženju klubov samoupravljalcev govoril predsednik jugoslovanskih sindikatov Mika Špiljak.

27. junija 1950 so delavci prvič v svetu dobili pravico do upravljanja podjetij, v katerih delajo. Tega dne je namreč zvezna skupščina FLRJ sprejela zakon, da delovni kolektivi upravljajo državna gospodarska podjetja in višja gospodarska združenja — in to je bil začetek novega, izredno pomembnega obdobja v razvoju jugoslovanskega družbeno - političnega in gospodarskega sistema.

Marxova misel «tovarne delavcem», ki je desetletja spodbujala delavski razred in revolucionarje vsega sveta, se je prvič uresničila na ozemlju Jugoslavije, ki je iskala nove, sebi lastne rešitve na poti v socializem glede na pogoje in

možnosti. Takratne razmere v državi (zaostreni in napeti odnosi s Sovjetsko zvezo po znani resoluciji informbiroja leta 1948) so zahtevale temeljit pretrsek družbeno - gospodarskih odnosov in celotnega političnega sistema, ki je nastal pod vplivom stalističnih teorij o družbenih odnosih v prehodnem obdobju od kapitalizma k socializmu. Jugoslovanskim voditeljem je bilo namreč že tedaj jasno, da se socialistični družbeni odnosi ne morejo uresničevati na podlagi državne lastnine in državnega upravljanja gospodarstva, saj to vodi k birokratizaciji celotnega političnega sistema. Prav tako se je izkazalo, da centralistično organiziran sistem politične oblasti ne zagotavlja razvoja pobud najširših množic, pač pa dominacijo organov državne uprave nad predstavniškimi organi.

Komunistična partija Jugoslavije povsem razumljivo ni mogla mimo takšnih ugotovitev analiz. Očitno je bilo, da se morajo v osnovi spremeniti družbeno-gospodarski odnosi. Državna lastnina je bila z vzpo-

stavitvijo delavskega samoupravljanja spremenjena v družbeno lastnino. Uvajanje delavskega samoupravljanja je imelo revolucionaren pomen za vse politične in družbeno-gospodarske odnose v Jugoslaviji.

Spremeniti je bilo treba celoten gospodarski sistem. Uvajanje samoupravljanja je nadalje revolucionarno vplivalo tudi na sistem politične oblasti. Izvesti je bilo treba temeljito decentralizacijo v sistemu politične oblasti s tem, da se osnova pooblastila za izvajanje zakonov prenesejo najprej na okrajne in na je bil nov gospodarski sistem, zasnovan na samostojnosti in samopravnosti gospodarskih organizacij. Januarja 1953 so v Jugoslaviji sprejeli ustavni zakon o osnovah družbene in državne ureditve, ki je bistveno spremenil celotno državno ureditev in politični sistem ter dal podlago za spreminjanje družbenopolitičnih odnosov. Temeljno

načelo je postalo družbeno samoupravljanje v občini, kraju, republiki in federaciji, v gospodarskih organizacijah in javnih službah. Junija 1955 je občno postala temeljna družbenogospodarska skupnost in osnova jugoslovanske politične ureditve.

V priložnostnem članku ob jubileju samoupravljanja Tanjug med drugim poudarja, da danes, petindvajset let po sprejetju zakona o upravljanju gospodarskih podjetij, velja spomniti, da so ta zakon pripravili na podlagi študijskih priprav in izmenjav misli. Tovarši Tito, Moša Pijade, Boris Kidrič, Djuro Salaj in njihovi sodelavci so konec leta 1949 pripravili navodilo o ustanavljanju in delu delavskih svetov državnih gospodarskih podjetij. To je bil v bistvu prvi dokument v zgodovini delavskega samoupravljanja, podpisala pa sta ga Djuro Salaj in Boris Kidrič. Tedaj so izbrali 215 delovnih kolektivov in jim predlagali, da v «poskusnem obdobju» izberejo delavsko sveto. Toda že takrat se je po vsej državi razširil glas o uvajanju delavskih svetov in o izročitvi tovarne delavcem. V delavski menzi tavnem cementa «Prvoborci» v Solinu pri Splitu so 29. decembra 1949 ustanovili prvi delavski svet v Jugoslaviji. Približno 250 delavcev je iz svojih vrst izbralo upravljalce in slavno delavsko geslo «tovarne delavcem» je postalo resničnost.

V teh petindvajsetih letih delavskega samoupravljanja je Jugoslavija dosegla ogromen napredek v razvoju družbeno - gospodarskih odnosov in materialne baze države. Jugoslavija je postala primer, kako se živi v večnacionalni skupnosti in krko se skupno gradi socializem. Jugoslavija pa hkrati uživa velik ugled v svetu tudi kot trdnjava miru in eden najvidnejših pobornikov politične neuvrščenosti. Vsa minula leta so pokazala popolno upravičenost in temeljenost pravice do samoupravljanja, na podlagi katere vsak delovni človek v Jugoslaviji enakovredno z drugimi ljudmi odloča o svojem delu, o pogojih in rezultatih dela, o svojih in skupnih interesih ter o usmerjanju skupnega razvoja. Tudi nova jugoslovanska ustava, sprejeta pred dobrim letom dni, je potrdila osnovne ideje samoupravljanja, medtem ko je praksa prinesla nova spoznanja in nove rešitve. Zrušeno delo je dobilo še večjo vlogo in pravice, ki mu gredo tudi po teoriji samoupravljanja.

VLADO BARABAS

Ugoden obračun
trgovinske izmenjave
za mesec maj

RIM, 27. — Po uradnih podatkih osrednjega statističnega zavoda je bil zunanjetrgovinski obračun za letošnji maj pasiven za 145 milijard lir. Uvozil so za 1.848 milijard lir vrednosti blaga, izvozili pa za 1.703 milijard lir. V primerjavi z lanskim majem je bil uvoz za 11,5 odst. manjši, izvoz pa za 12,5 odst. večji. Če iz uvoza izločimo nafto, je bil obračun za ostalo uvoženo in izvoženo blago aktiven za 261 milijard lir.

GOVOR IZRAELSKEGA OBRAMBNEGA MINISTRA

Peresov predlog o trojni
«palestinski federaciji»

Simon Peres predlaga zvezno državo Izraela z Gazo in Cisjordanijo, v kateri bi Arabci bili manjšina in «jamstvo pred napadi» - Ostri napadi v Bejrutu

TEL AVIV, 27. — V okviru polemik o «mirovnih načrtih» za sporazum z Egiptom je vojni minister izraelske države Simon Peres v govoru s časniki izjavil, da je moral razmišljati o oblikovanju «palestinske federacije», ki naj bi jo sestavljale tri zvezne enote — sedanjega Izraela, Cisjordanija in področje pri Gazi, kjer sedaj živi skoraj milijon Palestincev. V taki zvezni državi naj bi osrednja vlada imela strogo zgolj kompetence zunanje politike, obrambe in financ, medtem ko bi ostale pristojnosti bile v okviru samostojnosti treh državnih tvorb. Volilno pravico naj bi na teh področjih imeli Judje (za Izrael) ter Arabci v ostalih dveh ozemelskih enotah. Pri tem Peres dopušča možnost, da bi Palestinci, ki živijo sedaj izven teh ozemelj, lahko «optli» za državljanstvo zvezne države. Peres svoj predlog utemeljuje s tem, da bi samo na ta način zagotovili «falange» in levičarskih struj, nasteli nad deset smrtnih žrtev in več deset ranjenecov. Ceste, ki vodijo v Bejrut, so skoraj popolnoma zaprte in na ulicah gradijo barikade. Predsednik republike Frangie pa skuša medtem rešiti položaj z iskanjem solidarnosti ostalih arabskih držav. Zato je sklical veleposlanike vseh arabskih vlad in se z njimi pogovarjal več ur. Pred tem so se libanonski voditelji sestali s predsednikom organizacije za osvoboditev Palestine, Jaserom Arafatom. Med pogovorom so strelji iz protitankovskega orožja zadeli sosednje poslopje, vendar oblasti ta incident minimizirajo, trče, da ne gre za atentat na palestinskega voditelja. Na razgovoru je Frangie poudaril, da priznava palestinsko revolucijo in njeno pravico, da deluje na ozemlju Libanona.

Ker v arabskih prestolnicah obstaja resen sum, da se v Libanonu križajo interesi polkovnika Gedafigija in palestinske fronte dsidentov, ki nasprotujejo zmerni politiki Sadata in OLP, se je začela diplomatska akcija pritiska na libijskega voditelja. Ker v arabskih prestolnicah obstaja resen sum, da se v Libanonu križajo interesi polkovnika Gedafigija in palestinske fronte dsidentov, ki nasprotujejo zmerni politiki Sadata in OLP, se je začela diplomatska akcija pritiska na libijskega voditelja.

V DRŽAVI OKLICANO IZREDNO STANJE, ARETACIJE POLITIČNIH OSEBNOSTI

«Trda roka» Indire Ghandi v Indiji
proti napadom notranje opozicije

Vlada obtožuje opozicijo, da je skušala pahnuti državo v kaos - Cenzura nad tiskom - Po prvih demonstracijah je položaj pod nadzorstvom oblasti - Podpora SZ in oster napad Kitajske

NEW DELHI, 27. — Z odobritvijo predsednika republike, Fahrudina Ali Ahmeda, je Indira Ghandi obrazložil apomen «izrednega stanja». Obtožila je združene opozicijske stranke in disidentne v «kongresni stranki», da so rovarili proti indijski celovitosti in pripravljali zaroč, ki bi skilala

v zvezni državi in dal vladi skoraj izključno oblast. Kmalu zatem je Indira Ghandi obrazložil apomen «izrednega stanja». Obtožila je združene opozicijske stranke in disidentne v «kongresni stranki», da so rovarili proti indijski celovitosti in pripravljali zaroč, ki bi skilala

javi red in ohromila Indijo na splošno. Proti zaroči je vlada sklenila oklicati izredno stanje, da bi zaščitila politiko reform, ki je bila značilna za politiko zadnjih let.

Takoj po oklicu «izrednega stanja» je policija pozirala glavne predstavnike opozicije, skupno 676 ljudi, med katerimi so tudi vidni zastopniki notranje opozicije in rine «kongresne stranke», voditelji socialistične in desničarske stranke filokitskega komunističnega stranke, medtem ko filokitska Komunistična partija Indije podpira politiko Indire Ghandi in je zato «izredno stanje» ni prizdela.

Vlada je v državi uvedla cenzuro nad domačim tiskom in dejansko onemogočila izid večine dnevnikov. Velja poudariti, da je tisk v Indiji bil najglasnejši v kampanji, s katero so zahtevali, naj Ghandijeva zapusti svoje mesto zaradi obsodbe sodnih oblasti v zvezi z nerednostmi med volitvami leta 1971. V prestolnici je tako izšel en sam dnevnik (od skupnih štirinajst), medtem ko so listi v drugih mestih izšli s cenzurnimi belimi stolpci.

Takoj po sporočilu, da je v državi oklicano izredno stanje in da je vojska na strani Indire Ghandi, je prizadeta opozicija skušala odgovoriti na ta sklep z manifestacijami in stavkami vendar vse kaže, da se je v teku 48 ur stanje pomirilo in da ga vlada v celoti nadzoruje. Tako so deželne vlade 22 zveznih držav izdale stroga navodila svojim uradnikom, naj spoštujejo navodila osrednje oblasti in kaže, da se je val aretacij ustavil, ko je postalo jasno, da nima opozicija moči.

Da je položaj pod popolnim nadzorstvom vlade trdi tudi vladni glasnik Baji, ki je sklical v tujih urah tiskovno konferenco. Baji je napovedal v kratkem nove gospodarske reforme.

Zanimive so reakcije na dogodke v Indiji, kjer je bila zadnje tedne predsednica vlade Indira Ghandi pod močnim pritiskom kampanje «nekomunistične opozicije» in notranjih zmernih sil v sami vladni «kongresni stranki».

Sovjetska zveza je izjavila, da v celoti podpira sklepe Indire Ghandi, češ da je to bil edini možni odgovor na zaostrenost odnosov med «demokratičnimi silami» in «reakcijo», ki se je poslužila vseh metod, tako parlamentarnih, kakor ne-parlamentarnih, da bi pahnila državo v kaos. «Pravda», ki pripisava komentar, krivi za dogodke voditelje indijske desnice, ki so bili na volitvah leta 1971 poraženi in so zato izkoristili sodni postopek proti premieru Ghandijevi v upanju, da bodo na ta način spodkopali njeno politiko. Zaradi dejavnosti reakcionarne opozicije, zaključuje sovjetski list svoj komentar, je v Indiji bila v nevarnosti «napredna politika» zadnjih let.

V celoti nasprotujejo je mnenje Kitajske, ki trdi, da so dogodki v Indiji «grenko igranje meščanske demokracije».

V Indiji, nadaljuje agencija «Hsinghua», se bo stanje zaostrojilo in postalo «bolj vroče» zaradi represivne politike vlade Indire Ghandi.

Indira Gandhi govori na ljudskem shodu

DANES

da bodo še naprej ostali na čelu «demokratskega boja proti komunistom».

Indira Ghandi je šla v protinapad sprči ofenzivne zmernosti opozicije, ki je zahtevala njen odstoj. Dosegla je pri predsedniku republike oklic izrednega stanja in dala aretirati več sto političnih osebnosti, uvedla cenzuro nad tiskom in s trdo roko zavladala deželi. V tujini so reakcije na njen sklep deljene: popolno podporo uživa pri Sovjetski zvezi, medtem ko jo Kitajci ostro grajo in grozijo z obdobjem «nemirov».

V Italijo je na dvostranske pogovore prispel sovjetski minister Andrej Gromko. V ospredju di-

plomatske akcije sta vprašanji evropske konference o varnosti in Bliznjem vzhodu, glede katerih je med Italijo in SZ še precejšnje sozvočje stališč.

V četrtak in v petek je bilo v okviru mednarodnega vselejše zanimivo gospodarsko zasedanje posvečeno perspektivam pristanika po otvoritvi Sueškega prekopa. Iz številnih podatkov in ugotovitev tudi ugodnih gospodarskih trendov arabskih držav izhaja, da obstajajo zelo velike možnosti, da pa je istočasno tržni pristaniki preslabo opremljeno za prevzem večjih količin tovarov.

Sekcija KPI zgoniške občine je v četrtak na skupščini sklenila ponovno predlagati za župana občine Jožeta Gušina, za člana odbora pa Milosa Budina. Včeraj se je sestalo pokrajinsko vodstvo KD, danes pa se bosta pokrajinski vodstvi KPI in PSI.

Evropa in Bliznji vzhod
v ospredju Gromikovih
italijanskih pogovorov

Sovjetski zunanji minister izrazil željo po globlji politični odnos med Italijo in ZSSR

RIM, 27. — V okviru rednih posvetovanj, ki jih določa politični sporazum tedanjega predsednika vlade Andreottija v Moskvi leta 1972, je sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko prispel na obisk v Italijo. Sprejela sta ga na daljše razgovore predsednik vlade Aldo Moro in zunanji minister Mariano Rumor. Razgovori so, v glavnem zadevali, dvostranske odnose med Sovjetsko zvezo in Italijo. Gromiko je te odnose pozitivno ocenil, predvsem kar zadeva dvostranske pobude na področju gospodarstva in kulture, medtem ko je izrekel mnenje, da bi moralo to pomeniti dobre temelje, na katerih ustvariti tudi dobre politične odnose.

V ospredju pogovorov sta bila predvsem dva argumenta: Evropa in Bliznji vzhod. Glede nase celine in njenih problemov sta oba zunanjista bila istega mnenja, da je evropska konferenca pomemben korak na poti splošnega sporazumevanja na celini. V ta namen Italija podpira sovjetsko željo, naj bi se evropska konferenca o varnosti zaključila že julija na najvišji ravni, vendar je Rumor postavil za ta datum pogoje, med katerimi predvsem premostitve nekaterih odprtih problemov. Omenil pa je samo specifične zahteve Malte in Cipra.

Italijanski voditelji so Gromika prosili, naj pojasni sovjetsko stališče do dogajanja na Bliznjem vzhodu. Gromiko je odgovoril v treh točkah. Izrael, je dejal, se mora umakniti z vseh zasedenih ozemelj, na katerih naj — v Cisjordaniji in pri Gazi — nastane neodvisna Palestina. V tem okviru so potrebni «sporazumi» in «jamstva» za neodvisnost in varnost vseh držav na tem področju, kar pomeni, tudi za Izrael.

Gromiko je dejal, da bi med «jamstvi» za varnost Izraela bila tudi Palestina. V svojih odgovorih sta, tako Moro, kakor Rumor, dejala, da tudi Italija ceni politično vprašanje palestinskega ljudstva in potrebo po lastni državi.

Na tretje vprašanje, ki je zadevalo stanja na azijskem Daljnem vzhodu in točneje v Indokini, je Gromiko odgovoril, da se tam oblikuje enotna vietnamska država, da pa bo na prihodnji skupščini OZN postavljeno vprašanje sprejema v svetovno organizacijo obeh držav, Severnega in Južnega Vietnam.

Po razgovorih je Gromiko, zvečer, imel srečanje s časnikarji, pred tem pa so podpisali nov sporazum o varstvu okolja in pa ratificirali dogovore na področju gospodarskega sodelovanja.

O trgovinskih odnosih pa je Gromiko izrekel italijanskim sogovornikom nekaj pomislekov v zvezi z evropsko integracijo, češ da bi ta utegnla zavirati dvostranske gospodarske odnose med državami EGS in Sveta gospodarske vzajemnosti — COMECON.

Drugi dan obiska bo Gromika sprejel na Kviralnu predsednik G. Leone.

Zanimiv je komentar, ki ga ob tem obisku objavlja tiskovna agencija «Novosti». Slednja se sklicuje na Gromikovo stališče, da je med

Titova poslanica
Samori Machelu

LORENCO MARQUES, 27. — Zastopnik Jugoslavije na razglasitvi neodvisnosti Mozambika, član predsedstva SFRJ Stevan Dornjanski je izročil danes Mozambiškemu voditelju Samori Machelu osebno poslanico jugoslovanskega predsednika Tita. Samora Machel se je zahvalil za čestitke ob razglasitvi neodvisnosti in izrazil željo po vsestranskem napredku sodelovanja med Mozambikom in Jugoslavijo.

Prepoved uvoza
raznih vrst
blaga v SFRJ

BEOGRAD, 27. — Kot poroča tiskovna agencija ANSA je jugoslovanska vlada sklenila z današnjim dnem prepoved uvoza številnih vrst blaga. Gre za 255 proizvodov, ki bodo morali imeti za uvoz posebno dovoljenje zveznega ministrstva za zunanjo trgovino. Med temi je 139 proizvodov polizdelkov in materiala za industrijsko opremo, druga skupina, 117 proizvodov, pa se nanaša na blago široke potrošnje. Med drugimi, pravi agencija ANSA, je prepovedan uvoz od danes do konca letošnjega leta živine, živilskih izdelkov in izdelkov (ribe, mlečni izdelki, južno sadje, sadje, povrtna itd.), nekaterih kemičnih proizvodov, lesa, kože, tekstilnega blaga, gradbenega materiala, gospodinskih strojev, kmetijskih strojev, tiskarskih strojev, generatorjev in električnih motorjev, kovinskih proizvodov itd. Med blagom široke potrošnje so tudi nekatere žgane pijače, parfumi, kozmetični izdelki, sanitarije, oblačila, zlati predmeti, radijski in TV sprejemniki, kolesa, pohištvo, igrače in drugo.

Pred rešitvijo problema
dnevnika «A republica»

LIZBONA, 27. — Glavni urednik portugalskega filiosocialističnega dnevnika «A republica» je povedal da pričakuje v najkrajšem času rešitev problema izhajanja lista. Ždi se namreč, da je bil dosežen sporazum «v okviru zakona o tisku», ki določa pravice uredništva in pravice časopisa.

Kot je znano, je rešitev problema socialističnega dnevnika otežila zahteva uprave, ki je hotela odpustiti iz službe sindikalni odbor tiskarjev.

Bralne značke učencem grobajške šole

Včeraj dopoldne so se na šoli »Karel Destovnik Kajuh« v Grobajši zbrali otroci, ki obiskujejo to šolo in njihovi starši. Slovensko so namreč podelili bralne značke tistim učencem, ki so se najbolj izkazali pri branju slovenskih knjig med šolskim letom. V začetku podelitve je učiteljica Nedi Preslova pozdravila navzoče ter se zahvalila staršem za prisrčno in plodno sodelovanje med vaščani in šolskim osebjem.

Nato so učiteljice razdelile učencem spričevala, nakar je sledilo podeljevanje bralnih značk, ki jih je izročil Joško Lukeš, igralec SSG v Trstu in ki je tudi prebral igrico »Škarje«. Letošnjo bralno značko so prejeli Barbara Cipollini in Dejan Milčević iz prvega razreda, Marisa Maruzzo in Albert Paoli iz drugega razreda, Tiziana Naturali, Natalija Gregori in Marko Kralj iz tretjega razreda, Tatjana Gregori in Alenka Kalc iz četrtega razreda ter Enzo Pecchiar in Marko Milčević iz petega razreda. Omeniti moramo, da se je zadnji učenec najbolj izkazal in prejeli najvišje odličje — zlato bralno značko.

Lepo in prisrčno prireditelj je zaključil šolski zbor, ki je pod vodstvom Vide Kralj zapel nekaj otroških pesmi.

M. M.

Jutri in v ponedeljek domača šagra na Krmenki

Jutri in v ponedeljek bo mladina od Dornja in Krmenke priredila vsakoletno »Šagro na Krmenki«.

Organizatorji so že pripravili vse potrebno in povečali kiosk, tako da bodo ljudje hitreje postreženi. Ta bo dobro založen s pijačami in specialitetami na žaru.

V nedeljo popoldne bo izvajala koncert godba na pihala »Breg«, nato pa bo nastop treh pevskih zborov. Najprej bo stopil na oder moški zbor iz Dvorov nad Izolo. S tem zborom prosvetno društvo »F. Venturini« goji prijateljske medsebojne stike. Sledil bo nastop mešanega pevskega zbora »Slovenec« iz Borštna, kulturni spored pa bo zaključil domači moški zbor »F. Venturini«.

Zvečer bo prosta zabava z ansamblom Kras. Ta bo igral tudi v ponedeljek zvečer.

OSMICA

Mario in Ladi Kocjan v Dolini šte. 147, pri Kocjanu, sta odprla osmico, kjer točita pristno belo in črno vino.

NA POBUDO KULTURNEGA DRUŠTVA V ŠT. LENARTU

Misijonar R. Ošnjak predaval o Mozambiku

Predavatelj je preživel 11 let v bivši portugalski koloniji

Kulturno društvo »Vall di S. Leonardo« je priredilo v Škruvetov, v torek, 24. junija, nad vse zanimivo in aktualno predavanje. Predavatelj je domačin, misijonar Renzo Ošnjak iz Osnjaka. Tema predavanja je bila »Mozambik« včeraj in danes. Predavatelj je preživel 11 let v Mozambiku in se bo tudi tja kmalu vrnil. Pozna življenje in boj naroda te afriške države, zato je lahko obogatil predavanje z zanimivimi in posebnimi dogodki, ki jim je bil sam priča. Kot povedano, je bilo predavanje zelo aktualno, saj je sovpadalo z dnevom proglavitve neodvisnosti Mozambika.

Že iz prvih besed predavatelja je bilo razvidno, da se je opredelil za fronto osvoboditve (FRELIMO). Najprej je opisal zgodovino Mozambika, katerega so bili odkrili pred 500 leti Portugalci, nato pa zasedli. »Več vstaj in uporov, ki so jih kolonialisti zadušili v krvi, nam pričajo, da je mozambiški narod vedno hrepenel po svobodi in neodvisnosti,« je dejal govornik in nadaljeval: »Glavni cilj vseh kolonialnih držav je izkoriščanje podjamljenih in zaženjenih narodov, a portugalski kolonializem je bil najokrutnejši od vseh. Tudi cerkev, posebno škofi, so bili instrumentalizirani, oziroma v službi kolonializma. Zato je bil vojaški upor, ki ga je organiziral Frelimo, več kot upravičen. Oborožena vstaja se je pričela septembra 1964. leta in je trajala skoraj 11 let, a fronta za osvoboditev je bila pripravljena še na dolgo borbo. Vojna za osvoboditev Mozambika, kakor Angola in drugih kolonij, je ošibi-

NA ČETRTKOVI TISKOVNI KONFERENCI V HOTELU MAESTOSO

Prikazan pester spored tedna lipiških prireditev

Prvo mednarodno tekmovanje v dresurnem jahanju

V četrtek je bila v hotelu Maestoso v Lipici tiskovna konferenca, na kateri sta direktor Konjerejskega zavoda Lipica Andrej Franetič in vodja turistične commerciale Kras Sežana Vilij Borjančič izpravo prikazala športno kulturno zabavni program v okviru »Tedna lipiških prireditev«, ki bo letos od 26. julija do 3. avgusta v Lipici.

Uvodoma je direktor Franetič orisal prisotnim novinarjem vrsto vprašanj za obstoj Konjerejskega zavoda in je na kratko prikazal zgodovino Lipice, ki je zaradi svojih konj in izredno mirnega okolja za sodela po vsej Evropi.

Da bi dali Lipici še večjo priljubljenost in sloves bo torej letos vrsta zanimivih športnih in kulturnih prireditev, med katerimi bo prvo mednarodno tekmovanje v zgodovini Lipice sploh v dresurnem jahanju. Organizatorji so vložili vse sile, da so si zagotovili kakovostno mednarodno udeležbo. Tega mednarodnega tekmovanja se bodo udeležile ekipe iz Avstrije, ZRN, Romunije, Grčije, Švice, Italije, Libanona, Madžarske se ni dokončno potrdila svoje udeležbe. Prisotna bo seveda tudi izbrana vrsta iz Jugoslavije.

Poleg tega bo na sporedu tudi mednarodno tekmovanje v preskakovanju zaprek.

Organizatorji in prisotni novinarji so se povsem strinjali, da je prva taka pobuda organizatorjev Lipice pomembna in predvsem koristna za nadaljnji razvoj jahalnega športa v Sloveniji in tudi v Jugoslaviji. Jahanjski šport ni več stvar »elitnih ljudi«, temveč je s povratkom moderne človeka v naravo, postal priljubljen tudi pri širši množici, saj je zanimanje za ta šport v zadnjih letih v Sloveniji in tudi v drugih jugoslovanskih republikah močno naraslo.

Poleg športnega sporeda bo nedvomno zanimivo tudi kulturno - zabavno zanimivo. Med drugim naj omenimo nastop Tržaškega partizanjskega pevskega zbora (sobota, 2.8.), nastop show skupine Las Chic's iz Mehike, to je atraktivna skupina šestih žensk (petek, 1.8.), nastop

peva Ota Pesnerja in drugih.

SPORED LIPISKIH PRIREDITEV

SOBOTA, 26. 7. Ob 21. uri »Lipiška noč«. Nastopajo: Boba Stefanovič, Oto Pestner, humorist Vinčo Šimek in show skupine SIAS-65.

NEDELJA, 27. 7. Ob 15.30 promena koncert, igra godba na pihala Lipičanske milice iz Ljubljane.

ČETREK, 31. 7. Ob 21. uri koncert PDP Svoboda iz Celja.

PETEK, 1. 8. MEDNARODNI JAHANJSKI TURNIR ZA VELIKO NAGRADO LIPICE

Ob 10. uri državno prvenstvo v dresurnem jahanju. Ob 16. uri mednarodno tekmovanje v preskakovanju zaprek. Ob 21. uri nastop show skupine Las Chic's iz Mehike.

SOBOTA, 2. 8. Ob 10. uri mednarodni turnir v dresurnem jahanju. Ob 16. uri mednarodno tekmovanje v preskakovanju zaprek. Ob 21. uri nastop show skupine Las Chic's iz Mehike.

NEDELJA, 3. 8. Ob 10. uri mednarodno tekmovanje v dresurnem jahanju. Ob 16. uri mednarodno tekmovanje v preskakovanju zaprek za Veliko nagrado Lipice.

V nedeljo med odmorom in zvečer bodo za ples igrali Veseli planšarji. Vsak večer pa bo glasba s plesom, z nastopom ansambla Avanturisti.

Branko Lakovič

JUTRI V ŠPETRU SLOVENOV

Slovesni zaključek natečaja »Moja vas«

Jutri bo v Špetru Slovenov slovesni zaključek natečaja »Moja vas«, ki ga je kot že lani priredil študijski center »Nediza«, da bi med soloobvezno mladino zbudil zanimanje za vse vrednote krajevnega kulture Beneške Slovenije, ne nazadnje za jezik. Tudi letos so organizatorji dobili dobro statino pri spodbujanju in naraščanju vseh beneških dolin od Idarje do Režnje. Posebno številni so bili prispejki iz občin Srednje, Špetre, Dreka in Sovodnje.

Organizatorji so seveda poskrbeli tudi za primerno darila, ki jih bodo jutri ob 15. uri razdelili v dvorani državne strokovne šole v Špetru. Prisotnim bo nekaj (trok) prebralo svoje spise, nastopila pa bosta tudi zbor »Pod lipo« iz Bernasa in rezijska folklorna skupina. O pomenu prireditve bo spregovoril furlanski pisatelj Riedo Puppo.

Nagrajevanje, ob katerem bo izšla tudi posebna brošura, se vključuje v širši sklop prireditev, ki jih Špetrovci prireajo ob praznovanju vaškega patrona.

Ž. G.

Mladi risarji v galeriji »Il Tribbio«

Danes, 28. t. m., bo v umetnostni galeriji »Il Tribbio« v starem mestu otvoritev razstave mladih risarjev, ki so se oziroma, ki se izpopolnjujejo pri umetnici Annamarii Vittes. Mladi, od katerih se nekatere ukvarjajo z risanjem že dve leti ali celo več, medtem ko so nekatere komaj začeli, imajo že v precejšnji meri razvito svojo osebnost, pa čeprav jim je to prvi stik z občinstvom.

V galeriji »Il Tribbio« bodo razstavljali Livia Amabilino, Annamaria Antonini, Lorenza Cucchiari, Nicoletta Querzola, Franco Valussi, Marco Amabilino, Patrizia de Angelis, Claudio Bortolotti, Ingrid Koris, Claudia Vatteroni in Lena Velich. Otvoritev bo ob 18. uri, razstava pa bo odprta občinstvu do torka, 1. julija. Ob delavnikih bo razstava odprta od 10.30 do 13. ure ter od 17.30 do 19.30, medtem ko bo v nedeljo odprta le od 11. do 13. ure.

Tržaška občina je razpisala natečaj za 28 mest vrtnarice s popoldanskim urnikom in tržaških občinskih vrtnaric. Kandidatnje morajo imeti najmanj 18 oziroma največ 35 let ter morajo imeti diplomsko habilitacijskega tečaja za vrtnarice. Rok za sprejemanje prošnje na kolokvemu papirju zapade 19. julija, ob 14. uri. Podrobnejše informacije daje občinski urad, soba št. 83 (2. nadstropje).

GORIŠKI DNEVNIK

OBČINA SI JE ŽE IZBRALA SVOJA UPRAVNA TELESA

Prvi v naši pokrajini se je sestal občinski svet v Sovodnjah in že 6. izvolil za župana J. Češčuta

Ob izvolitvi je župan poudaril, da bo nadaljeval politiko v korist občanov - Načelnik manjšinske skupine Remo Devetak je naglasil sorodnost programov in potrebo po sožitju

Sovodnje so prva občina v naši pokrajini, skoraj gotovo pa tudi v naši deželi, ki je izvolila svojega župana. Na četrtkovni seji občinskega sveta so namreč ponovno, tokrat že šestič, izvolili za prvega občana Jožefa Češčuta. Za njegovo izvolitev je poskrbelo 12 svetovalcev liste občinske enotnosti, medtem ko so predstavniki manjšinske liste Slovenske skupnosti oddali bele glasovnice. Za stalna odbornika so večinski svetovalci izvolili Janka Čotiča in prof. Venceslava Devetaka, za namestnika pa Salomona Tomšiča in Emila Vižintina.

Ob izvolitvi se je Češčuta zahvalil za zaupanje, ki mu je bilo iskano. »Tukaj smo vsi istih misli in istih ciljev, da čeprav nas kakšna vprašanja ločujejo, delovati moramo enotno za našo blaginjo in za naš rodni obost. To pot smo začrtali v preteklosti, po njej hodimo že trideset let in bomo še.« Župan Češčuta je nato na kratko omenil razvoj sovojske občine ter je dejal, da je v povojnem razdobju iz izrazito kmetijske postala industrijska. »V tem razdobju smo postali delavci in obrtniki, nekateri so ostali kmetje, toda živimo od svojega dela. Ko sem pred 24 leti prevzel županovstvo, smo bili povečini kmetovalci in smo imeli 350 brezposelnih, ki so si služili kruh z delom v socialnih delovnih središčih. Sedaj vprašanja brezposelnosti ne poznamo več, pač pa so se pojavila druga vprašanja, ker so se potrebe občanov povečale. Blaginja prinaša večje zahteve, teh pa občanom ne moremo uresničiti brez noč. Svetovalci se morate zavedati, da smo kot velika družina, ki shaja, če ima denar, brez njega pa trpi pomanjkanje. Danes je zelo težavno dobiti posojila, zato bomo morali poslojati po načelih dobrega in skrbnega gospodarja ter medseboj čim bolj tesno sodelovati,« je rekel župan Jožef Češčuta ob svoji izvolitvi in želel obilo uspehov vsem svetovalcem.

Načelnik manjšinske skupine, ki jo sestavljajo trije svetovalci Slovenske skupnosti, Remo Devetak, je v svojem govoru ob županovi izvolitvi opredelil politiko svoje skupnine v občinskem svetu, usmerjenost, kakor je dejal — ki je v preteklosti kljub razlikam, vedno težila k ločitvi in sodelovanju ter bo za nadaljnje tekmovanje v dresurnem jahanju. Ob 16. uri mednarodno tekmovanje v preskakovanju zaprek. Ob 21. uri nastop show skupine Las Chic's iz Mehike.

SOBOTA, 2. 8. Ob 10. uri mednarodni turnir v dresurnem jahanju. Ob 16. uri mednarodno tekmovanje v preskakovanju zaprek. Ob 21. uri nastop show skupine Las Chic's iz Mehike.

NEDELJA, 3. 8. Ob 10. uri mednarodno tekmovanje v dresurnem jahanju. Ob 16. uri mednarodno tekmovanje v preskakovanju zaprek za Veliko nagrado Lipice.

V nedeljo med odmorom in zvečer bodo za ples igrali Veseli planšarji. Vsak večer pa bo glasba s plesom, z nastopom ansambla Avanturisti.

Branko Lakovič

JUTRI V ŠPETRU SLOVENOV

Slovesni zaključek natečaja »Moja vas«

Jutri bo v Špetru Slovenov slovesni zaključek natečaja »Moja vas«, ki ga je kot že lani priredil študijski center »Nediza«, da bi med soloobvezno mladino zbudil zanimanje za vse vrednote krajevnega kulture Beneške Slovenije, ne nazadnje za jezik. Tudi letos so organizatorji dobili dobro statino pri spodbujanju in naraščanju vseh beneških dolin od Idarje do Režnje. Posebno številni so bili prispejki iz občin Srednje, Špetre, Dreka in Sovodnje.

Organizatorji so seveda poskrbeli tudi za primerno darila, ki jih bodo jutri ob 15. uri razdelili v dvorani državne strokovne šole v Špetru. Prisotnim bo nekaj (trok) prebralo svoje spise, nastopila pa bosta tudi zbor »Pod lipo« iz Bernasa in rezijska folklorna skupina. O pomenu prireditve bo spregovoril furlanski pisatelj Riedo Puppo.

Nagrajevanje, ob katerem bo izšla tudi posebna brošura, se vključuje v širši sklop prireditev, ki jih Špetrovci prireajo ob praznovanju vaškega patrona.

Ž. G.

Mladi risarji v galeriji »Il Tribbio«

Danes, 28. t. m., bo v umetnostni galeriji »Il Tribbio« v starem mestu otvoritev razstave mladih risarjev, ki so se oziroma, ki se izpopolnjujejo pri umetnici Annamarii Vittes. Mladi, od katerih se nekatere ukvarjajo z risanjem že dve leti ali celo več, medtem ko so nekatere komaj začeli, imajo že v precejšnji meri razvito svojo osebnost, pa čeprav jim je to prvi stik z občinstvom.

V galeriji »Il Tribbio« bodo razstavljali Livia Amabilino, Annamaria Antonini, Lorenza Cucchiari, Nicoletta Querzola, Franco Valussi, Marco Amabilino, Patrizia de Angelis, Claudio Bortolotti, Ingrid Koris, Claudia Vatteroni in Lena Velich. Otvoritev bo ob 18. uri, razstava pa bo odprta občinstvu do torka, 1. julija. Ob delavnikih bo razstava odprta od 10.30 do 13. ure ter od 17.30 do 19.30, medtem ko bo v nedeljo odprta le od 11. do 13. ure.

Tržaška občina je razpisala natečaj za 28 mest vrtnarice s popoldanskim urnikom in tržaških občinskih vrtnaric. Kandidatnje morajo imeti najmanj 18 oziroma največ 35 let ter morajo imeti diplomsko habilitacijskega tečaja za vrtnarice. Rok za sprejemanje prošnje na kolokvemu papirju zapade 19. julija, ob 14. uri. Podrobnejše informacije daje občinski urad, soba št. 83 (2. nadstropje).

upoštevala naše predloge. Izrekan priznanje županu ob njegovi šesti izvolitvi ter dajem priznanje njegovi odgovornosti, ko prevzema to breme, čeprav ga je želel predati mlajšemu.« Ob koncu je pozval občane, naj se bolj zanimajo za občinske posle ter prihajajo tudi na seje občinskega sveta.

Prvo sejo novega občinskega sveta je odprl Jožef Češčuta, ki je prejel največje število glasov. Pozdravil je vse svetovalce — na seji so bili navzoči vsi, torej 15 — ter spregovoril o pripravljenosti, da nadaljuje doseženo politiko v občinskem svetu ter da v interesu napredka občinske skupnosti in slovenskega naroda večinska in manjšinska politična skupina med seboj čim bolj tesno sodelujeta.

Za njim je občinski tajnik dr. Stefan Bukovec prebral zakon o izvolitvi občinskih svetovalcev, po katerem ne morejo biti izvoljeni tisti svetovalci, ki so v tesnih sorodstvenih zvezah ali ki so nepismeni. Z volitvami so zadostili zakonskim predpisom ter umestili občinski svet. Nato so izbrali tri skrutinatore, Rema Devetaka, Dominika Jurna in Angela Petjaneta ter izvolili župana.

V sovojskem občinskem svetu je osem novih svetovalcev, na večinski listi šest, na manjšinski pa dva. Preden je župan sejo zaključil, je najavil prvo sejo občinskega sveta, ki bo še pred počitnicami. Povabil je svetovalce, naj redno obiskujejo sejo in naj nanje prihajajo točno, »kakaj točnost je lepa čednost, ki jo v našem občinskem svetu zelo cenimo.« Potem so občinski svet skupno oddali poslušati ta dogodek v domačo gostilno.

ZAKLJUČILA SE JE MALA MATURA

Vsi dijaki izdelali na trgoški šoli

V sredo se je na trgoški šoli zaključila mala matura, ki jo je opravilo 12 dijakov tretjega razreda. Včeraj dopoldne so na razglasni deski šole že izobesili izide posameznih dijakov.

Vseh 12 dijakov je izdelalo, in sicer: Anita Devetak, Savina Gergolet, Franka Griji, Zarko Griji, Aljo Jarc, Floriana Klanjšček, Joško Klavčič (srednja ocena 8), Karel Mikluš, Franka Mikluš, Patricija Marušić, Loris Nanut, Klavdija Čotič.

Svetovalci občine Sovodnje, izvoljeni na zadnjih upravnih volitvah, ki so se v četrtek zvečer sestali na prvi seji

SESTANKI POLITIČNIH STRANK

PSI za levo koalicijo ali opozicijo KPI za novo demokratično upravo

Leve uprave v Trzinu, Krminu in Gradišču - Republikanci za vsebinsko politično prenovitev - Levica v KD noče sodelovanja s socialdemokrati

Levosredinskih uprav na Goriškem ne bo več. Socialisti bodo postavili s komunisti in drugimi morebitnimi silami levičarske uprave povod kjer bo možno, drugod pa bodo ostali v opoziciji. To je sklep pokrajinskega odbora PSI, ki se je sestal v sredo zvečer v Gorici.

Sestanku je predsedoval tajnik federacije Mario Del Ben. Ta je poročal o rezultatu upravnih volitev, ugotovil, da se je socialistična stranka povsod okrepila v glasovih, odstotkih in tudi v številu izvoljenih svetovalcev. Uspeh socialistov se vključuje v splošen na pretek levičarskih sil, kar pomeni, da je treba spremeniti tudi upravljanje v krajevnih upravah.

Nemogoča je zato vsaka hipoteza sodelovanja s krščansko demokracijo, ki je pri nas na Goriškem uprta na sredinskih in konzervativnih pozicijah. Krajevnim sekcijam socialistične stranke nalaga pokrajinski odbor PSI nalogo, da se čimprej sporazumejo z drugimi razpoložljivimi levičarskimi silami o programih, s katerimi naj sestavijo, tam kjer je mogoče, levičarske uprave. Federacija PSI meni, da je treba v to levičarsko koalicijo privabiti, brez predpogojev, vse tiste sile, ki hočejo zares novo upravljanje, da se rešijo vsa vprašanja, ki jih niso znali demokratično rešiti. Kjer teh možnosti ni, bodo socialisti ostali v opoziciji.

Do to tiskovno poročilo federacije PSI. To pomeni, da pride do sestavljanja levičarskih uprav v Trzinu, Gradišču in drugih goriških občinah so potrdili potrebo po vzpostavitvi novih, odprti, demokratičnih odnosov. Nova programska politika, pravi tiskovno sporočilo KPI,

bo potrebna tudi v goriškem pokrajinskem svetu.

Ob zaključku glavni odbor KPI poudarja nadaljevanje svoje politike, da bi konkretno pripomogel k rešitvi gospodarske krize v naši pokrajini.

Sestanke so imeli tudi republikanci. Ugotovili so da je na aritmetični podlagi sicer mogoče sestaviti organsko levo-srednjo upravo, vendar pa se sekcija ravna po navodilih vsedržavnega vodstva in hoče upoštevati razpoložljive volivce ter upravljalci javne ustanove na nov, politično in upravno bolj učinkovit način, da bi bilo mogoče rešiti dolgo časa odprta vprašanja kot so izdelava podrobnih zidanih načrtov, izvajanje zakonov 865 in 167, preureditev občinskih služb, izgradnja avtoporta, ovrednotenje rajonskih konzultit.

Vzeli so na znanje ostavko političnega tajnika odv. Portellija, ki je bil izvoljen v občinski svet, ter izrazili zadovoljstvo, da je obdržal svoje mesto v izvršnem odboru. Za novega tajnika mestne sekcije PRI so izvolili dr. Francesca Lanzina, podtajnika dr. Maria Ascarija in Silvia Fantina, za organizacijskega tajnika pa Marcella Bellizija. Izvršni odbor PRI je nato imenoval komisijo, ki jo sestavljajo politični tajnik dr. Francesco Lanzina, Fantino, Bellizij, Gandin in Drufruca, da bo preučila politične perspektive ter izdelala programski dokument. Le-tega bo odobrila skupščina članov PRI ter bo služila za izhodišče republikancev pri pogajanjih z drugimi strankami.

ZA OSLAVJE - PEVMO - ŠTMAVER

Seja rajonske konzulte posvečena šolskemu in športnemu vprašanju

Občinski odbornik Moise obljubil posredovanje za ureditev šolskega posloja ter gradnjo športnega igrišča

Vprašanje šolskega posloja v Pevmi in športni center sta bili glavni temi na zadnji seji rajonske konzulte za Oslavje, Pevmo in Štmaver, ki se je sestala v sredo zvečer na Oslavju. O teh vprašanjih je spregovoril dosedanjí občinski odbornik za šolstvo in šport Francesco Moise. Na seji v sredo je bil prisoten tudi občinski odbornik za osebje Tuzzi.

Predsednik Marjan Sošol je najprej prebral zapisnik prejšnje seje ter predložil prisotnim odbornikom težave, s katerimi se srečuje skupnost v teh krajih.

Glede popravil šolskega posloja je Moise ugotovil, da je šola zares v slabem stanju. Dodal je, da se občinska uprava ni doslej preveč zanimala za stanje šole v Pevmi, kolikor niti šolski skrbnik ni nikoli občine seznanil s težavami, ki jih učitelji in učenci srečujejo v Pevmi. Kljub temu, je obljubil, da bo posredoval pri občinskem odboru.

Kar se tiče športnega centra, je občinski odbornik dejal, da bo skušal rešiti tudi to vprašanje, saj ne predstavlja velikih finančnih izdatkov.

Daljša razprava je nastala okoli vprašanja prejšnje postranske, ki so jo po mnenju članov konzulte premestili brez vsakega razloga. V nadaljevanju se je spregovoril tudi odbornik Tuzzi, ki je v imenu občinskega odbora zagotovil članom konzulte večje zanimanje za vsa vprašanja. Zaključili del seštanka je bil namenjen vprašanju urbanističnega značaja. Člani konzulte so sklenili, da bodo na prihodno sejo, ki bo 23. julija, povabili na razgovor dosedanjega občinskega odbornika za javna dela Agatija. Tudi tokrat moramo zabeležiti, da se je seja odvijala v glavnem v italijanskem jeziku, čeprav je bila na sestanku prisotna prevajalka.

sredoval pri občinskem odboru. Kar se tiče športnega centra, je občinski odbornik dejal, da bo skušal rešiti tudi to vprašanje, saj ne predstavlja velikih finančnih izdatkov.

Daljša razprava je nastala okoli vprašanja prejšnje postranske, ki so jo po mnenju članov konzulte premestili brez vsakega razloga. V nadaljevanju se je spregovoril tudi odbornik Tuzzi, ki je v imenu občinskega odbora zagotovil članom konzulte večje zanimanje za vsa vprašanja. Zaključili del seštanka je bil namenjen vprašanju urbanističnega značaja. Člani konzulte so sklenili, da bodo na prihodno sejo, ki bo 23. julija, povabili na razgovor dosedanjega občinskega odbornika za javna dela Agatija. Tudi tokrat moramo zabeležiti, da se je seja odvijala v glavnem v italijanskem jeziku, čeprav je bila na sestanku prisotna prevajalka.

TISKOVNA KONFERENCA VODILNIH LJUDI SSG

Tudi lani je imelo v Gorici naše gledališče uspešno sezono kljub znanim začetnim težavam

V goriškem Verdiju je bilo na devetih predstavah 5.472 obiskovalcev - Prihodnja sezona bo jubilejna, v počastitev 30-letnice obnove Stalnega slovenskega gledališča

Pred kratkim zaključena slovenska gledališka abonmajska sezona v Gorici je bila pozitivna kljub temu, da se je pričela pozneje kot običajno zaradi znanh finančnih težav, ki so težile Stalno slovensko gledališče od začetka sezone 1974-75. To sta poudarila na tiskovni konferenci, ki je bila prejšnji večer v Gorici, predsednik upravnega sveta SSG prof. Josip Tavčar in ravnatelj gledališča dr. Filibert Benedičič.

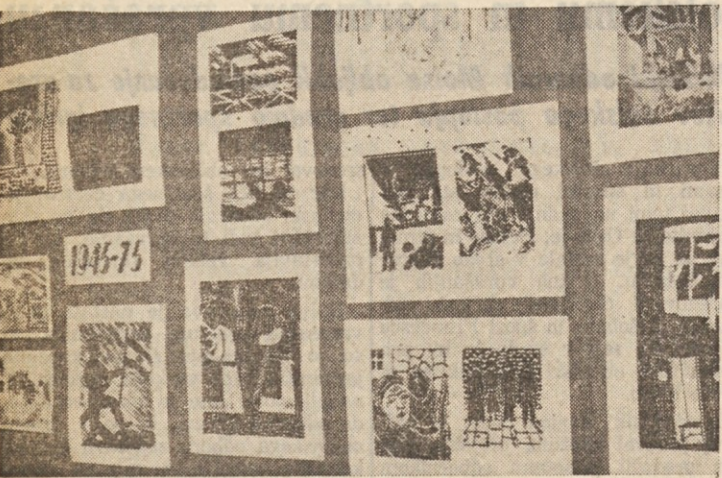
Prof. Tavčar je v uvodnih besedah prikazal prizadevanja vodstva SSG in drugih slovenskih ustanov, da bi se vendarle uredilo vprašanje publikacije in s tem v zvezi tudi finančno vprašanje slovenske gledališke hiše. Omenil je vse korake, ki so bili napravljeni tako v Rimu kot v Trstu. Finančna vprašanja so vsaj delno rešila, obstajala pa bodo še vnaprej. Gre tudi za

vključitev SSG v seznam stalnih gledališč, za kar pa obstajajo čudne težave, kajti vlada meni, da je treba splošni predpisi, da je eno samo stalno gledališče v deželi, pri nas pa že imamo italijansko deželno stalno gledališče. Kako se bo stvar rešila še ni jasno, čeprav so bile nakazane nekatere možnosti.

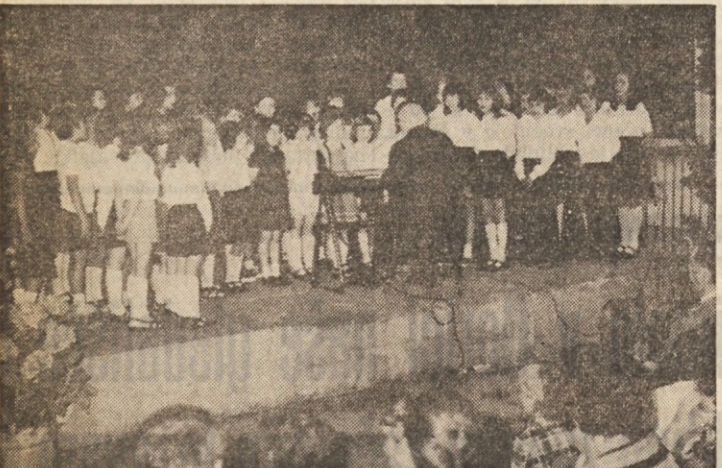
Ravnatelj Benedičič je v podrobnejši analizi lanske sezone v Gorici. Abonma je bil uspešen, tudi poprečno število obiskovalcev za programirane predstave se je povečalo. Gledališče je za lastno igralno skupino ali za gostovanje nastopilo v goriškem Verdiju v lanskem sezoni devetkrat in je imelo skupno 5.472 gledalcev. Največ gledalcev sta imeli mladinski igri »Jurček« in »Pika nogavička«.

Izvedbi Mladinskega gledališča iz Ljubljane. Naše gledališče »o« v goriškem Verdiju prikazalo Cankarjevo »Za narodov blago«, Molnarjevo »Lilium«, Squarzinovo »Tri četrtine lune«, Hennequin »Atnalovega dvojnika« in Benedičič »Kosutovo«.

Zaključne razstave na slovenskih šolah

Na liceju «France Prešeren» so dijaki razstavili več risb s tematično, ki je povezana s 30-letnico osvoboditve

Zaključna šolska prireditev osnovne šole v Rimanjih: šolski zbor

Šola «Dragotin Kette» v Ul. sv. Frančiška

Šola «Alojz Gradnik» na Repentabru

Medja vas

Štivan

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte bolj upoštevati vrednost časa, s čimer vam bo omogočeno ogniti se marsikateremu nesporazumu. BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne dovolite, da bi na vas vplivale kritike, ki jih narekuje zavist. Nežnost in razumevanje vam bosta pomagala pozabiti na nekatere nevesnosti. DVOJKA (od 21.5. do 21.6.) Z odličnim uspehom boste opravili neki podvig, ki vam je bil poseben pri srcu. RAK (od 22.6. do 22.7.) Upoštevajte izkušnje svojih predstojnikov in bodite previdni. S svojo

NA POBUDO MKT, DIJAŠKEGA DOMA «SREČKO KOSOVEL» IN ZSMJ NEPOZABEN IZLET MLADINCEV S TRŽAŠKEGA ČEZ KUMROVEC, STUBICO, BOSNO IN DALMACIJO

V spominu izletnikov bodo za vedno ostali spomenik Matiju Gubcu ter zgodovinski kraji narodnoosvobodilnega boja - Lepote Splita in dalmatinskih mest

Od 18. do 21. junija je MKT (Mladinski krožek Trst) skupno z dijaškim domom Srečko Kosovel in ZSMJ (Zveza socialistične mladine Jugoslavije) organiziral štiridnevni izlet po Hrvatski in Bosni. Izleta se je udeležilo precejšnje število mladih iz mesta in okoliških vasi ter gojencev dijaškega doma. Poleg vzgojiteljev nas je spremljala tudi učiteljica, ki nam je med potovanjem pripovedovala zanimivosti raznih krajev in prevajala razlage vodičev. Zapustili smo Trst že zgodaj zjutraj. Po Ljubljani je naša prva etapa bil Kumrovec, kjer smo si ogledali Titovo rojstno hišo. Kosili smo v lepo opremljenem Mladinskem domu, v katerem mladi lahko organizirajo srečanja, seminarje itd. V Stubici smo si ogledali spomenik Matiju Gubcu, ki ponosno stoji z odprtimi rokami, kakor da vabi vso človeštvo k uporabi za svobodo in za boljše življenje. V bližini je muzej puntov, podob, orožja in drugih predmetov, ki

prikazujejo borbo in trpljenje naših prednikov, ki so nosili breme težkega tlačanskega življenja. Proti večeru smo dospeli v Zagreb. Najprej smo si ogledali mesto, potem pa smo prenočili v dijaškem domu Grafičnega srednješolskega centra. Drugi dan smo šli najprej na Plitvička jezera. Skoraj nemogoče je opisati lepoto tega nacionalnega parka z njegovimi bistrimi jezeri in žuborečimi slapovi. Hlad dreve vode nas je ohlajalo, ko smo stopali po lesenih mostičkih. Stare ženske in otroci so turistom prodajali domače kolače in jagode. Dalje smo dopotovali do Bihača. To je čudovito mestce vse med zelenjem, skrozi katero teče reka Ura. Najprej smo si ogledali muzej I. zasedanja AVNOJ. Zvečer so nas povabili v Dom mladine, kjer nas je sprejel predstavnik mladine Filip Vuković. Tovarš Branko Bohan, stari bорец in spomeničar, pa nam je orisal zgodovino Bihača. Sledil je kratek turnirski program. Prenočili smo v

hotelu Park B-kategorije, ki je bil vsem zelo všeč. V Drvarju smo si drugi dan ogledali Titovo pečino in muzej. Vodič nam je pripovedoval, kako se je moral Tito umikati po pečini, da ga ne bi ujeli sovražniki. Tudi v Jajcu smo se za kratek čas ustavili. Ogledali smo si muzej II. zasedanja AVNOJ. Jajce je zelo karakteristično mestce z minarati in s starejšimi prebivalci, obelabljeni v narodne noše. Nato smo nadaljevali z vožnjo. Bosna je zelo lepa pokrajina. Po zelenih gričih se pasejo velike črne ovce. Vsako toliko je kaka vacica. Po cestah je malo ljudi, le kak starček dela na svojem vrtu. Proti večeru smo dospeli v Split. To je krasno obmorsko mesto. Okoli zaliva se dvigajo hoteli in njihove raznobarne luči se zrcalijo v mirnem morju. Split je v velikem nasprotju z Bosno. Tukaj so ljudje vseh narodnosti zabavajo do pozne noči. Pri sprehodu po pomolu nihče ni mogel odtrgati

pregleda od čudovitega prizora, ki ga nudi Split v noči. Tudi terasa hotela Slavija, v katerem smo prenočili, je prikazala značilen prizor starega mesta, ki precej spominja na Benetke. Drugo jutro smo s težkim srcem zapustili Split. Začeli smo se voziti po čudoviti dalmatinski obali. Majhni otoki in polotoki so iz samega skalovja. Med kame-njem si kaka revna rastlina išče pot k soncu. Bistro in mirno morje z modrimi in zelenimi odtenki ustvarja majhne zalive. Pod sinjim nebom letajo galebi in s svojim vriskom motijo bajno tišino. Med vožnjo smo se okopali v Zadru in Crikvenici. Videli smo tudi otok Pag, ki spremlja obalo in od daleč Golf otok. Na njem je pobiljevalnica za mladoletne in mlajše polnoletne; fantje lahko prosto hodijo po otoku, ne morejo pa zbežati, ker je v morju dosti morskih psov. Vodičelica nam je povedala žalostne zgodbe o tem otoku. Med temi izgubljenimi fanti se pojavlja homoseksualnost in uživanje mamil. Na otoku so obiski zelo redki. Dekle lahko obišče fanta, samo če že dolgo hodita skupaj. Po teh besedah sem ostala zamisljena. Vsako ne more svobodno uživati lepote te pokrajine. Kdo je kriv? Morda vsi, vsa družba? Naš izlet se je približal h koncu. Sli smo skozi Reko, preko Istre v Sežano in Trst.

Emil Frelih: FILMSKI SVET JUŽNE AZIJE

BILO JE PRED DVESTO LETI

V nadaljnjem sestavku nadaljujemo prikaz Emila Freliha o «Filmskem svetu v Južni Aziji». To pot je na vrsti melodrama, skoraj pravljica iz davne kitajske preteklosti, polna miline in globoke človečnosti. Po nekaj bučnih dneh praznovanja kitajskega novega leta, je spet oživelo delo v hongkonških filmskih atelejih. Sicer je bilo novolletno razpoloženje občutiti še po praznikih. Voščil med znanici in filmskimi sodelavci, ki se niso bili srečali ali obiskali med prazniki, je bilo slišati vse polno. Teh sem bil celo sam deležen, čeprav nisem Kitajec. Nisi igralci mi je sicer dejal, da najbrž ni dosti manjkalo, da nisem postal Kitajec, ker sem jim po obrazu zaradi izrazitejših ličnih kosti in nekoliko posebnih obrvi baje nekoliko podoben. Brž sem se zatekel v garderobo za lichenje igralcev in se motril v zrcalu... Če je to res. Morda bi bilo nekaj resnice na tem, vendar sem ugotovil, da se zdaleč ni na mojem obrazu tiste vedrine, ki kakor sonce žari z večine kitajskih obrazov, čeprav sem se je od njih nekoliko že nalezel v tem času, ki sem ga bil prebil v njihovi sredini. Nekakšna skrivnostni tici v tem njihovem večnem nasmešku, ki včasih tudi tegobi pričara lepoto.

Srečanje staršev s sinom so posneli samo dvakrat, štedijo s trakom. Snemali so z najobčutljivejšim Kodakovim materialom, ki ne potrebuje močne osvetlitve. Priročajski prizor, ko mati s tresočo se roko gladi sinov obraz, da bi se prepričala, da je v resnici njen sin. Iz slepih oči ji kaplje solza. V njene oči pred tem vzbirana glicerinov kapljica igralci čudežno pripomore, da potoci solzo. Gledalci jih bodo ob tem prizoru skoraj zanesljivo potočili v potokih brez kakršnih koli tehničnih pripomočkov. Kakšno nasprotje med obrtniško ustvarjeno umetnostjo in med čustveno dojemljivostjo umetniško čutečih src!

Končno so pleskarji posušili na zidu nebo. Razsvetljevalci z reflektorji pričarajo nanj jutro na vasi. Vaščani — statisti so oživili trg in stari kitajski kostumi v prelestnih barvah izpred dvestotletih let se prepletajo v vrvežu trga. Prekrasno, zares, kot v kakšni pravljici! Zal mi je, da filma ne snemajo na barvni trak. Dejanje teče dalje. Kramarji (in kitajski kramarji so nekaj posebnega), ponujajo svoje blago. Med njimi je tudi mladi prodajalec olja. Nekdo mu pove o slepem možu in ženi. Prodajalec se takoj odpravi tja... Stop! Prizor še nekajkrat ponove, preden ga posnamejo. Režiser in njegovi asistenti (kitajski režiserji imajo celo asistente), izmajo nekaj več opravka s statisti, ki predstavljajo bodisi prodajalce ali kupce. Prizor so posneli s treh stence.

Oglasi se zvonec, ki naznani enourni odmor. Režiser začudeno pogleda na uro; dozdeva se mu, da je komaj prišel v resnici pa so že minile štiri ure intenzivnega dela. V filmski restavraciji je živahno. Igralci in statisti so pomešani v značilnih klasičnih kostumih iz pred dvestotletih let. Z delavci in strežarji v navadnih delovnih hlačah in v najmodernejših evropskih oblekah. Pišejo izvrstni grenki čaj, redkejši kavo. Spretne roke z dvema palčicama mečejo iz malih skodel riž v usta, ki ga spotoma sladijo z raznovrstnimi omakami in drugimi okusnimi mesnimi jedmi. Sprva so bile nemajhne težave z jedjo, ki so jo postavili predme. Pomagal sem si sprva z vilicami, ki so mi jih ljubezljivo prinesli v pomoč. Pri nadaljnjih obiskih sem že jedel samo s palčicami. Od vsepoved so se ozirali name veseli obrazi takih ljubkih smejočih posebnih oči, kot bi bili hvaležni za moje dejanje. Začutil sem, da sem zdaj postal še bolj njihov. Družila nas ni samo filmska umetnost, ampak sem jim postal domač tudi po njihovi navadah pri jedi, kar je pri gostoljubnih Kitajcih pomenilo, da smo si postali v resnici prijatelji. Toda bilo je pred dvesto leti... V tonskem studiu na koncu ateleja snemajo pečeje in glasbo za to pravljico. Pogled v studio ni nič posebnega. Vskakdanje oblečeni pevci in instrumentalisti. Saj ne bodo vizualno posneli sodobno oblečenih Kitajcev in Kitajk, ki pojo in igrajo nad dvesto leti stare pesmi in melodije. Glasovi so mladi, skoraj otroški. Instrumenti v mladih rokah so stari in sestavljeni iz klasično zasledbo kitajskega orkestra kot pred dvesto leti. Posebne oblike instrumentov in način igranja, vse to je v resnici zanimivo: nekdo brenka s palcem po struni podolgovatega glasbila, drugi svet vleče lok z napeto struno po dveh strunah, vmes pis-kajo piščali, udarjajo zvonci in gongi. Zvoki očarljive stare Kitajske!

Kako čudovito je sodobna tehnika zvočnega filma povežala sedanje stoletje s preteklostjo! In ko sem za trenutek zamisljal, da bi boljši dojel glasbo, se mi je nenadoma oddaljila podoba moderne filmskega studia. N. uho so mi udarjali nenavadni zvoki starodavne Kitajske in v resnici se mi je zdelo, da sem sredi nje pred dobrimi dvesto leti... Bilo je pred dvesto leti... Tako nekako bo uvedel gledalca na filmskem platnu delo v kitajsko pravljico zgodbo, ki se je bila zgodila (ali pa tudi ne), davno, davno v nekem podeželskem naselju... retrospektive: Stigliceva «Balada o trobenti in oblaku», «Trije Aleksandra Petroviča», «Jutro» od Jurishe Djordjevića in drugi. Rondi je izjavil agenciji ANSA, da bo predvajanje teh filmov v Sorrentu prispevalo k boljšemu poznavanju večine avtorjev, ki so se v zadnjih 30 letih ter še posebej v zadnjem desetletju zavzemali za svetovno uveljavljanje jugoslovanske filmske kulture. Te filme bodo skupaj z dokumentarci ter risankami, ki pripadajo predvsem zagrebški soli, predvajali po letošnjem oktobru tudi v številnih drugih italijanskih mestih na Severu, v srednji Italiji ter na Jugu. Zavedni sporazum je bil že podpisan letos med odvjetnikom Torinom ter ustanovo za kinematografsko upravljanje ter družbo «Italegion cinemaografico». Te sporazume in sklepe so sprejeli, da bi čimbolj popularizirali v italijanski javnosti «svet dela, kulture, poznavanje boljše kinematografije, ki je z umetniškega stališča bolj pomembna ter s socialnega bolj angažirana». Rondi je še poudaril, da bodo kinematografske predstave spremljale tudi druge, ki bodo skušale predvsem poudariti osnovne aspekte kulture dežele, ki je povabljena na srečanje, da bi tak prikazali velik jugoslovanski pri-spevek k plesu in glasbi ob zaključnem večeru srečanja, ki bo 4. oktobra v gledališču San Carlo v Neaplju. Tedaj bo nastopil balet beograjske opere, v Sorrentu pa bo nastopal Trio Lorenz in Ljubljane, komorni orkester iz Zagreba ter kitarist Ivan Kalcina iz Sarajeva.

Filmi, ki doslej še niso bili predvajani v Italiji so naslednji: «Po-vesti o dobrih ljudeh» Franca Stiglicha, «Hitler s našeg sokaka» Vladimira Tadeja, «Strah» Matjaža Velimiroviča, «Kat puklo za puklo» Rajka Grlica, «Testament» Míše Radivojevića, «Prestava Hamleta» u Donjo Meduši «Krstpa Pa-petara» ter «Užička republika» v internacionalizirani verziji v angleščini Zike Mitrovića. Sledi potem vrsta 14 filmov iz

JUGOSLOVANSKI FILMI NA SREČANJU V SORRENTU

RIM, 27. — Na letošnjem srečanju z jugoslovansko kinematografijo, ki bo v Sorrentu in Neaplju od 27. septembra do 4. oktobra, bodo predvajali osem jugoslovanskih filmov, ki so bili posneti pred kratkim in ki jih v Italiji še niso posredovali obinstvnu. Poleg tega bodo predvajali tudi 14 filmov retrospektivne izbire, ki bo posvečena najbolj znanim jugoslovanskim avtorjem. Ti filmi še niso bogve kaj znani v Italiji. Srečanje v Sorrentu in v Neaplju je pripravila v okviru mednarodnih kinematografskih srečanj Pokrajinska ustanova za turizem v Neaplju skupaj z deželnim odborom za gledališče in filmske predstave dežele Kampanja. Vest je sporočil Gian Luigi Rondi, ki je ravnatelj srečanj, sporazumno z odvjetnikom Luigiem Torinom, ki je predsednik neapeljske turistične ustanove. Rondi je v zadnjih dneh obiskal Beograd, kjer se je sporazumel z jugoslovanskimi kinematografskimi krogi za dokončni sporod prireditve v temnem sodelovanju z državnim tajnistvom za prosveto SFRJ. Filmi, ki doslej še niso bili predvajani v Italiji so naslednji: «Po-vesti o dobrih ljudeh» Franca Stiglicha, «Hitler s našeg sokaka» Vladimira Tadeja, «Strah» Matjaža Velimiroviča, «Kat puklo za puklo» Rajka Grlica, «Testament» Míše Radivojevića, «Prestava Hamleta» u Donjo Meduši «Krstpa Pa-petara» ter «Užička republika» v internacionalizirani verziji v angleščini Zike Mitrovića. Sledi potem vrsta 14 filmov iz

RADIO VIZIJA

SOBOTA, 28. JUNIJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost: Od ena do neskončnosti
- 12.55 Komični filmi: Nore glave in Vohun namesto tebe
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNIK
- Danes v parlamentu
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše: Lutke
- 17.40 Program za mladino: Il Diodorlando
- 18.30 Poljudna znanost:
- 18.55 Sedem dni v parlamentu
- 19.20 Nabožna oddaja: Kronike dela, Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 Una ragazza: Glasbeni program z Mito Medici
- Popularna Mita Medici, ki se je uveljavila na oddaji «Canzonissima 73» se spet vrača na televizijske zaslon v izdaji «Special». Na tej oddaji bo protagonisti glasbene prireditve v oddaji, ki je nalašč pripravljena zanjo. Gre za pripoved o «ne-kem dekletu» iz naših dni, ki je ljubka, moderna in ki se čuti poklicana za umetniško udejstvovanje, čeprav še sama ne ve zakaj. Nih še vedno med popevko, plesom ter umetnostjo na splošno. Sanja o bajnih potovanjih v Ameriko ter uspehih v Broadwayu. Te njene sanje se res uresničijo, toda ne dajo ji tistega zadovoljstva, ki si ga je želela. Razočarana se vrne domov, kjer jo starši prepričajo, da se najprej posveti učenju, potem pa delu. Gre pa za dejavnosti, ki je ne navdušujejo. Ne ostane ji drugo, kot poroka, kar pa ne reši, kot se vidi pozneje, prav nič. Finale je slavospev svobodi ter osebnemu odločitvi pravici vsakogar, da si utre pot v življenje, kot si pač želi. «Special» se povezuje z long play (ki ga je Mita Medici pred nedavnim posnela) ki prikazuje vrsto popevke, besedila katerih je pripravila njena sestra Carla Vistarini, uglasbil pa jih je Luigi Lopez. Tudi besedilo, ki povezuje vseh devet popevk na spredu je pripravila Carla. «Neko deklet» je režiral Giancarlo Nicotra, scene pa je pripravil Giorgio Argano
- 21.50 A — 2: Dogodek, kako in zakaj
- 22.45 DNEVNIK
- Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 19.30 Po poteh Toskane
- 19.45 Sportni dnevniki
- 20.00 Profili italijanskih povojnih skladateljev: GIACOMO MANZONI
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Sodobna umetnost v Ameriki
- Pop art in druge težnje
- 22.00 Anna e il Maggioro
- Po delu Seana O'Faolaina za TV pripravil Brian Armstrong

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 16.00 Svetovno prvenstvo v kajaku na divjih vodah
- Prenos tekmovalnj v slalomu
- 18.30 625 — ponovitev
- 19.05 Obzornik
- 19.25 Ugr-bitev
- nadaljevanje «Janošik» 4. del
- zahoče Marine, Janošike ljubezni. Lepo kmečko
- dijlo, Janošik pa to še pravočasno izve, da jo reši
- Iz rok praškega dolgočasneza
- 20.10 Risanica
- 20.30 DNEVNIK
- 20.50 Tedenski zunanepolitični komentar
- 21.00 Iz del S. Tomašića
- 21.35 Tuji gostje na Slovenski popevki 75
- 22.40 Kojak:
- Velika naložba, serijski film
- 23.30 DNEVNIK
- KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA
- 18.50 Kajak - Treska: svetovno prvenstvo
- 20.30 Otroški kotiček:
- Ta nori risani svet
- 21.15 DNEVNIK
- 21.30 Melodije Istre in Kvarnera,
- prenos festivala iz Buzeta
- 22.40 Odpisani, serijski film, 3. del

TRST 15

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.55 Iz tedenskih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in književnost; 18.30 Koncertisti naše dežele; 19.10 Liki iz naše preteklosti; 19.20 Orkester; 19.40 Pevska revija; 20.00 Sport; 20.35 Teden v Italiji; 20.50 Radijska drama; 21.30 Popevke; 22.30 Piero Piccioni.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 9.00 Folk glasba; 9.19 Popevke; 9.45 Poslušajmo jih; 10.00 Z nami je... 10.35 Mini-program Norda; 11.00 Glasba in nasveti; 11.30 Od melodije do melodije; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Glasbeni program; 14.40 Plošče RIFI; 15.00 Romagna folk; 15.30 Glasbeno - govorni spored; 17.45 Za prijeten konec tedna; 18.15 Primorska in njeni ljudje; 19.00 Vročih 100 kW; 19.30 Zapo-mo in zaigramo; 20.00 do 20.30 Prenos RL; 20.30 Glasbeni večer; 23.00 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebne reportaže; 11.00 Ni-mogoči intervjuji; 12.10 Zabavna glasba; 13.20 Preizkušajo se dile-mem večeru srečanja, ki bo 4. oktobra v gledališču San Carlo v Neaplju. Tedaj bo nastopil balet beograjske opere, v Sorrentu pa bo nastopal Trio Lorenz in Ljubljane, komorni orkester iz Zagreba ter kitarist Ivan Kalcina iz Sarajeva.

22.10 Igrata Santo in Johnny; 22.35 Takšni smo pač.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Za Stare Popevke; 9.35 Strnje-na komedija; 10.05 Plošča polet-ja; 10.35 Program z Ginom Bra-nierjem; 11.35 Oddaja za vozni-ke; 12.40 Glasbeni spored; 13.35 Poletne paradije; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.40 Gove-rni program; 17.25 Izžrebanje lo-terije; 17.30 Posebne reportaže; 17.50 Kitch; 19.55 Supersonic; 21.19 Poletne paradije.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 18.00, 20.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Ploščiški tednik; 10.35 Naš Plesni orkester ima besedo; 11.15 Sedem dni na radiu; 12.00 Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.20 - 13.30 Z nami in na poti; 13.30 Kmetijski nasveti - ing. Franc Habe: Pomen mlezarja za odrejo pujskov; 13.40 Ob bistrem potoku; 15.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji; 15.55 Pet minut za EP; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.45 «Vrtljak»; 17.45 S knjižnega trga; 18.20 Gremo v kino; 19.05 Listi iz albuma lahke glasbe; 19.20 Čustveni svet računalnika Rupreta; 19.50 Deset minut za EP; 20.30 Obvestila in zabavna glasba; 20.40 Minute z ansambli Silva Stigla; 20.50 Lahko noč, otroci! 21.00 Radijski radar; 22.00 Za prijetno razvedrilo; 22.30 - 24.00 Oddaja za naše izseljenke; 24.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

USKOKI JADRANSKI GUSARJI

Kurili so izpadli

Sovjetski turisti letos ne bodo mogli na to vulkansko otočje - Domneve o vrnitvi štirih južnih otokov Japonski

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 24. jun. — Te dni so uradno sporočili, da so Kurilski otoki, ki so jih za sovjetske turiste organizirali od leta 1962 naprej, tudi letos, tako kot prvič lani, ne bodo vključevali dolgega vena Kurilskih otokov, severno od Japonske. Uradni razlog: to območje ni pripravljeno na sprejem turistov, potrebno bo najmanj pet let, da ga ustrezno uredijo. Neuradno pa je slišati domnevo, da se Sovjetska zveza pripravlja vrniti štiri sporne Kurilske otoke Japonski.

Uradno obvestilo, da so Kurilski otoki ne obalah Kurilskih otokov do nadaljnjega odpravljeni, je seldilo po tistem, ko je kakih dva tisoč sovjetskih turistov oblegalo vladovostoto turistično upravo s prošnjami, da obiščejo vulkansko otočje. A medtem ko je krizarjenje »po morjih in obalah Daljnega vzhoda« nemoteno potekalo celih dvanajst let, so lani ustavili turiste pred vhomom v pristanišče Južno-Kurilsk, letos pa so ladjam dostop do tega območja povsem prepovedali. Tako morajo ladje pluti mimo Kurilskih otokov, ne da bi se na njih ustavile. Predstavniki Sahalinske oblasti, pod katero sodijo Kurilski otoki, pravijo, da bo tako do takrat, ko bo dobro poskrbljeno za bivanje. Vsa zadeva ne bi bila vred-

na večje pozornosti, ko Kurilski otoki ne bi bili pomembni tudi v nekem drugem, mednarodnem okviru. Znano je namreč, da postavljajo Japonska vlada kot pogoj za podpis mirovne pogodbe s Sovjetsko zvezo vrnitev skupine Kurilskih otokov, ki jih je sovjetska armada zavzela v zadnji vojni. Ta Japonska zahteva je prilažna močnejša od izraza med Japonsko-kurilskim dogovorjanjem o podpisu mirovne pogodbe med tema dvema azijskima sosedama.

Pred časom so Japonski izročili posebno sovjetsko izjavo, ki je opozarjala na kurilske zaplete, da bi pritegnili Japonsko v svojo antisovjetsko politiko. Zanimivo je, da se ta izjava ni dotikala ozemeljskih vprašanj, ampak je ostro kritizirala

samo kitajsko formulacijo o »hegemoniji dveh supersil, ki naj bi jo vključevala Japonsko-kurilska pogodba o miru in prijateljstvu.

Japonska vlada pa je na vključbo sovjetskemu vztrajanju, da o statusu teh otokov ni mogoče razpravljati, vsa minula leta terjala nazaj četrto najjužnejših otokov: Konašir, Urup, Habomaj in Hurup z mestom Južno-Kurilsk. Ze lani je bilo slišati, da bi SZ vendarle ugnela ublažitve svoje stališče do teh spornih otokov predvsem zato, da bi lahko pritegnila Japonske naložbe v velikego spodarske načrte na Daljnem vzhodu in v Sibiriji.

Ni znano, kako daleč so prišli Japonsko-sovjetski pogovori o ozemeljskih vprašanjih, vendar pa je med turizmi opazovali v Moskvi slišati mnenje, da bi bila SZ naposled pripravljena prepustiti Japonski sporne otoke, da bi tako omogočila podpis mirovne pogodbe. Čas očito preganja, ker so se Kitajci pokazali kot nevarni konkurenti v snubljenju Japoncev.

TIT DOBERSEK

HERBLOCK: PROFESIONALNA DEFORMACIJA

»Če se dobro spominjam, ste svoj čas delali v zunanjem ministrstvu, mar ne?«
»The Washington Post«, Washington

Gradovi naprodaj

Nič lažjega kot kupiti grad na Angleškem - Obubožana gospoda se rešuje z vstopnino - Več ponudb v oglasih

OD NAŠEGA LONDONSKEGA DOPISNIKA

LONDON, junija — Zaradi novih, dodatnih davkov na nepremičnine, ki jih napoveduje laburistična vlada, je nastal preplah med obubožanimi aristokratskimi lastniki prelepih angleških gradov. Vzdrževanje gradov je že sicer drago, sedanje napovedi o novih davkih pa so strah pred stroški še povečale in povzročile poplavo časopisnih oglasov.

»Prodaj dobro ohranjen grad, 25 spalnic, šest sprejemnih dvoran, prostori za služinčad, prekrasen vrt z eksotičnimi drevmi v okoliščini Londona. Cenjene ponudbe sporočite tajniku vojvode (grofa, barona) ...«

Britanija je znana po tem, da ima najlepše gradove na svetu. Precej jih je v lasti države (upravljajo jih tako imenovani narodni trust), še vedno pa jih je veliko v zasebnih rokah. Potomci nekoč močnih plemičev ne vedo, kaj naj počno z njimi. Vzdrževanje je drago, stroški ogrevanja astronomski, kupce je zelo težko dobiti. Država ne dovoljuje več davčnih olajšav na hipoteke, ki presegajo 25.000 funtov. Z namenom, da bi vsaj malce pomagali tem aristokratskim lastnikom, ki jim je od vsega premoženja ostal v glavnem le naslov, so Angleži zdaj ustanovili »urad za prodajo ustanovitve« urad za prodajo zgodovinskih stavb, ki na stopo kot poslednji pri iskanju kupcev (za angleške gradove se navdušujejo predvsem petični Američani).

Vsa tri mesece zdaj urad posebno brošuro s seznamom zgodovinskih po-

slopij, ki so naprodaj, in jo pošilja univerzam, poslovnim družbam in zasebnikom v Britaniji, Evropi in ZDA. Ker pa kupčije z gradovi »ne gredo v prometu, se je urad specializiral za postransko poslovno dejavnost in v štirih z dvorci prodaja stare železniške postaje — trenutno ima na zalogi najstarejšo železniško postajo na svetu, zgrajeno leta 1830 v severni Angliji, ki je kupcu na voljo skupaj s potniško blaginjo, s peroni in uradi — pa skladišča, stare miline in župnišča ...

V najnovjši izdaji te knjižice beremo, da vojvoda norfolški išče stanovalce za svoj 80-sobni grad v severni Angliji, neki škotski plemič pa ponuja svoj grad nad Loch Nessom, kjer menda živi legendarna pošast Nessie. Z gradovi na Angleškem je res nekaj narobe: lastnik ponuja grad za 12.000 funtov (približno 480.000 din), ob njem stoji nekdanjo kočijo za jazočnika pa za dvakrat več. Angleški graščaki, ki iščejo pot iz zagate, a se ne bi radi odpovedali svojim dvorcem, so ustanovili nekakšno zadržno zvezo, plebejsko

pogrnjavščino, zaradi katere se njihovi predniki verjetno niso sicer oblačili v grobnicah. Vojvode, markizi in lordi so sklenili, da bodo svoje grajske posele urejali skupno in tudi skupaj skrbeli za sporočila o svojih »zgodovinskih bivališčih«. »Delati skupno verjetno tudi pomeni, da se bodo spoznavali odločali za enotne cene vstopnin in drugega, kar obiskovalcem lahko nudijo njihovi gradovi.

Vstopnina je za sedanjo otoško gospodo eden izmed pomembnih virov zaslužka. Kdor si hoče ogledati palačo Blenheim, mora plačati 70 penitjev (približno 28 din). Vstopnina za ogled gradu Longleat stane 50 penitjev, če pa obiskovalec hoče videti še njegovo lordstvo, živo seveda, mora odrediti nadaljnjo četrt funta. Obiskovalec gradu Goodwood mora praviti kar štiri funte, za katere si lahko ogleda grad, pri kosilu pa sedi v družbi grofa Marcha, lastnika gradu. Pravijo, da je Angležu dom njegov grad, težko pa bi rekli, da je grad tudi njegov dom.

Samomori otrok in mladine

Zaskrbljujoče sporočilo svetovne zdravstvene organizacije

ZENEVA, 23. junija (Reuters) — Študijska skupina svetovne zdravstvene organizacije (WHO) je sporočila, da si jemljejo življenja celo otroci, mlajši od deset let. Ta skupina je opozorila, da se zbirajo in televizije oddaja je.

Otroci se namreč sploh ne zavedajo, kaj pomeni smrt, ker pogosto gledajo televizijske in filmske predstave, v katerih igrajo umirajo, potem jih pa kak dan kasneje gledajo žive v drugih filmih.

V nekaterih evropskih državah je samomor kot vzrok smrtnosti med mladino od 15. do 24. leta na tretjem ali celo drugem mestu.

Največ samomorov med mladimi pa je rezultat uživanja alkohola ali mamil, ugotavlja študijska skupina. Do tega pa pride zaradi zaradi bolezni, socialnih razmer in nerazumevanja v družini.

Zahod je predrag

Sovjetski turisti sicer vedno pogosteje potujejo v tuji no, vendar večji razmah turizma omejujejo visoke cene

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 26. jun. — Zaključek evropske konference o varnosti in sodelovanju je, kot je rekel predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Podgornij v zdravici belgijskemu gostu, kralju Baudouinu, že na pragu, očito gre zdaj le za vprašanje časa.

Več zahodnih državnikov se je že izrekel za konec julija, dokončno besedo pa bodo povedali te dni v Ženevi, koder je delo praktično že pri kraju. Kazno je, da je vse steklo dosti hitreje po tistem, ko so spravili po streho najbolj sporno, najbolj vročo in najbolj žolič razlivačo 3. točko o medljidskih kontaktih oz. o svobodnem gibanju ljudi in idej. O tej točki so se med Vzhodom in Zahodom razvnele številne polemike, ki se se zdaj niso polegale.

Tako delno znova polemizira z Zahodom o svobodni gibanju ljudi v »Literaturni gazeti« načelnik glavne uprave za tujski turizem pri sovjetski vladi Sergej Nikitin. Ni res, pravi Nikitin, da SZ omejuje potovanje svojih državljanov v tujni, saj je lani obiskalo 123 držav sveta, 2,2 milijona sovjetskih turistov, medtem ko jih je leta 1965 blizu milijon.

Sovjetska vlada napoveduje, da se bo turistična izmenjava v prihodnjih 15 letih še naprej širila. Na vsakih 5 let naj bi se število tujih obiskovalcev v SZ in sovjetskih turistov v tujini povečalo.

Zdaj se poglobljivi tujski turistični promet odvija med SZ in socialističnimi državami, v katere je odpotovalo 60 odstotkov sovjetskih turistov in od koder je prišlo 60 odstotkov vseh tujih turistov, ki so lani obiskali SZ. Razlog je deloma v tem, ker

je SZ sklenila ugodne medvladne sporazume o sodelovanju na področju turizma z vsemi članicami SEV in z Jugoslavijo, predvsem pa je razlog v dosti bolj pristopnih cenah.

V SZ se pritožujejo, da se je v zadnjih 5 letih cena turističnega dneva za sovjetskega turista podražila na Finskem z 11 na 18 rubljev, v Avstriji z 12 na 21, v Italiji s 14 na 20, v Vel. Britaniji s 15 na 22, v Franciji z 19 na 25 in v Zah. Nemčiji z 19 na 28 rubljev. To so vsekakor čedalje težje dostopne cene. Vrh tega ima SZ težave z valutami, ki jih go spodarstvo nima v izobilju in jih potrebuje za svoje potrebe.

Zato črpajo valute, ki jih sovjetski turist potrebuje za potovanje v tujino predvsem iz valute mošnje, ki jo polnijo tuji obiskovalci SZ. Vendar tu prihaja do nesorazmerja. Prvih jih je premalo in drugič — zaradi nižjih cen v SZ trošijo ti turisti dosti manj valut kot sovjetski turisti v tujini. Izračunali so, da morajo valutne stroške i sovjetskega turista v tujini pokriti kar trije tuji turisti, ki obiščejo SZ.

Gre predvsem za skupinske obiske tujih turistov v SZ, katerih cena se v povojnem obdobju ni bistveno spremenila. Drugače je v individualnem turizmu, ki postaja za tuje turiste čedalje dražji. Zlasti v zadnjih dveh do treh letih so se cene gostin-

skih uslug za individualne turiste v SZ dokaj povečale, tako da morajo v določenih hotelih odšteti za sobo tudi po 25 do 30 rubljev.

Vrhu tega postavlja SZ določene ovire za množičnejši prihod tujih turistov tudi s tem, ker ima preslabo razvito turistično materialno bazo. V bistvu se je na tem področju začelo premikati še pred 5 leti, s smernicami CK KPSZ in vlade o nadaljnjem razvoju turizma. Odtlej je bilo v gradnji turističnih objektov vloženih nad 400 milijonov rubljev, kar je dalo 85.000 novih turističnih ležišč. Ta čas lahko SZ ponudi turistom širom po delih skupno 250.000 mest v hotelih, kampinških in letoviščih.

Vendar gre gradnja še vse prepočas naprej. V zadnjih petih letih so zgradili 30 hotelov manj kot so načrtovali, s čimer je bil sovjetski turizem oškodovan za 9.000 potrebnih ležišč. Obiljubljajo, da bo v prihodnjih 5 letih do olimpijade 1980, steklo vse dosti hitreje. Tudi ob pomoči tujih graditeljev, predvsem jugoslovanskih (v Jalti in Sočiju), finskih, madžarskih in nekaterih zahodnih. Francozi, Švedi in Američani naj bi gradili v Moskvi, Leningradu in Kijevu, vendar pri tem postavljajo za SZ nesprejemljive zahteve: terjajo namreč del običnega ob izkoriščanju hotela in celo svoje predstavnike v hotelski upravi.

TIT DOBERSEK

Tkanje strategije

Prvih po enostranski razglasitvi neodvisnosti dobiva gospodarska osamitev Rodezije docela otipljive okvire

Britanski zunanji minister Callaghan je pred kratkim izjavil, da prav zdajšnji čas odloča, ali bo rodezijsko vprašanje urejeno po mirni ali po nasilni poti. Če se afriški nacionalni kongres (ANC) in Smith ne bosta sporazumela o pogajanjih o ustavni konferenci, je dejal, bo to nujno privedlo do nasilja, na britansko vlado pa bo padla odgovornost, da spravi obe strani za pogajalsko mizo.

Čeprav minister ni navedel, kaj bi storila njegova vlada, če do pogajanj o ustavni konferenci ne bo prišlo, pa vsekakor drži, da se je London zdaj bolj aktivno kot že vrtlo led nazaj vmešal v reševanje rodezijskega vprašanja. ANC in Smith sta se namreč načelno dogovorila za pogajanja o ustavni konferenci brez vnaprejšnjih pogojev, vendar se je zataknilo pri vprašanju, kje naj bi prišlo do konference. Srečanje med delegacijo ANC in Smithom pred dvema tednoma ni prineslo sporazuma. Skof Muzoreva je po sestanku izjavil, da je ANC pripravljen na pogajanja kjerkoli zunaj Rodezije, celo v Južni Afriki. Smith pa je za vprašanje, da mo rajo biti pogovori v Rodeziji, skof utemeljuje svoje stališče s tem, da »represivna atmosfera v Rodeziji ne bi dopustila normalnih pogovorov, po drugi strani pa se jih tudi ne bi mogli udeležiti.

Ti nekateri voditelji osvobodilnih gibanj (na primer Sitole), ki so zdaj zunaj Rodezije, saj Smith vztraja, da jih bo zaprl, če se bodo vrtili. Smith pa je po srečanju z delegacijo ANC dejal, da ne pristaja na pogajanja zunaj Rodezije zato, ker si ne more privoščiti tako dolge odsotnosti. Odgovor je precej za lase privlečen in kaže da rodezijski premier vztraja pri svoji stari taktiki za vlačevanja v upanju, da bo do jalovala natezanja okoli ustavne konference še bolj povečala nasprotja znotraj ANC in s tem okrepila njegovo položaj. Vendar je s tem, ko je za zdaj odklonil celo pogajanja v JAR, politično zašel v defenzivo, saj je jasno pokazal, kdo je nepravilna stranka. Opazovalci menijo, da bo Pretoria okrepila svoj pritisk nanj in morda celo izpolnila svoje obljube, da bo umaknila svoje čete iz Rodezije (kar

bi morala storiti že do konca maja). Vendar ji ostaja v rokah še veliko močnejše orožje: odvisnost Rodezije glede njenega tranzita prek južnoafriškega ozemlja.

Ta odvisnost bi postala polna, če bi zdaj še neodvisni Mozambik zapri svoje meje za rodezijsko blago (Rodezija opravlja prek Mozambika 80 odstotkov svojega tranzita). Tako je razumljivo, da se je Ennals poleg Vorsterja sestel tudi z Macbelom: gre mu za dogovorjanje o »nadomestni strategiji, ki naj bi Smitha pripravila k pogovoru, če ne bo hotel popustiti zlepa. Ker pa bi Mozambik zaradi zapore meja utrpel hudo gospodarsko škodo, mu je Britanija še obljubila znatno finančno pomoč. S tem dobiva gospodarska osamitev Rodezije prvič, odkar je leta 1965 razglasila svojo »neodvisnost«, docela otipljive okvire.

JANKO LORENCI

Od našega bonskega dopisnika

BONN, junija — »Konji nečajo prav piti.« razočarano ugotavljajo bonški gospodarski politiki. Konji, ki pijejo, so prisposodba za živo gospodarsko konjunkturo. Vlada je marsikaj nastavila tem konjem, da bi bila voda bolj slastna: 7,5 odstotkov premije dobijo podjetniki, ki do konca junija investirajo v proizvodnjo, pa bodisi daro naročijo nov kamion ali gradijo novo obratno halo. Krediti so se postopoma precej pocenili, brezposelnim daje vlada znatne subvencije, tako da so za tistega, ki bi jih hotel zaposliti, kar zabljivo cenena delovna moč.

Ampak — konji se stresajo, tu in tam srknejo kak požirek, le prav piti še nečajo. Kako bo torej s konjunkturo v ključnih zahodni evropski gospodarski deželi?

Sedaj so vsi »vvedevalci« bolj previdni in napovedih, kot so bili še pozimi. Iz politično taktičnih razlogov (vrsta deželnih volitev je bila pred vrati) je bonška vlada še v februarju širila optimizem, češ da bo spomlad prišlo tudi do gospodarske pomladi, do razmaha proizvodnje, da bodo investicijska spodbujevalna sredstva le prepračila podjetnike, da je bolje investirati čim prej.

Medtem ko je bonški gospodarski minister Hans Friderichs še pozimi napovedoval za letos okoli dvoodstotno rast bruto družbenega proizvoda, pa je združenje petih vodilnih zahodnonemških institutov za gospodarske raziskave v začetku maja naslikalo dosti bolj mračno sliko. Tako Zvezna republika Nemčija letos ne bo doživela skorajda nobene gospodarske rasti ali kvečjemu do enega odstotka. Bonn je še pozimi verjel, da bo brezposelnost manjša od treh odstotkov, zdaj pa znanstveniki opozarjajo na vsaj štiriodstotno, torej od 900.000 do

milijon brezposelnih. Najnovejši podatki o samo neznamnem upadu brezposelnosti v aprilu 1,08 milijonov) to pravzaprav samo potrjujejo.

V Zvezni republiki Nemčiji so bili za gospodarski razvoj v zimskih mesecih značilni močni recesivni vplivi: realni družbeni proizvod je močno upadel, in to drugič po monetarni reformi iz leta 1949, brezposelnost in skrajšano delo pa sta naglo porasla. Pač pa se je obično zmanjšalo naraščanje cen in proizvodnih stroškov. Vseeno se je zahodnonemško gospodarstvo uspelo izogniti težji krizi, pravijo ekonomski inštituti. Naročila v industriji z domačega trga se spet rahlo večajo, tista iz tujine pa ne upadajo več v tolikšni meri. Gradbeništvo je verjetno doseglo najnižjo stopnjo.

Industrija občuti pozitivne povpraševanja predvsem na področju investicijske opreme, posebej še v proizvodnji vozil.

Investitorji pa čakajo do konca roka, ko jim poteče pravica do premije. Vse to pa še ne daje pravega izida v konjunkturalnem barometru, ker

so naročila iz tujine močno upadla; februarja jih je bilo za 15 odstotkov manj kot jeseni 1974. Zakaj? To so posledice hujše recesije v vseh zahodnih partnerskih deželah. Tudi za sebnna poraba ni pokazala nikakršnega vzpona (razen pri avtomobilih). Naraščajoča brezposelnost in skrajšano delo sta vse do zadnjega navajala morebitne kupce na vse večjo zadržanost. Denar gre še vedno na hranilnice namesto v blagovnice, v nova naročila in nove možnosti zaposlitve. Poleg tega letošnje tarifno povečanje plač ne obeta dosti, saj so sindikati prvič po dolgi leti ostali v mejah, ki jim jo narekujejo življenjski stroški okoli 8 odstotkov, se pravi bolj pri ohranitvi doseženega kot pri povečevanju standarda delavcev. To pa zelo ugodno vpliva na umirjanje cen — inštituti računajo, da bo letos rast cen le 5,5 odstotkov in na možnosti za večji dohodek podjetnikov, za nove naložbe.

Pozimi je industrijska proizvodnja nazadovala za dobrih 10 odstotkov, izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti pa se je spustila na raven, ki jo je imela v recesijskih letih 1966-67 (zdaj je pri 78 odstotkih).

Splošna recesija je prizadela tudi uvoz industrijskih polizdelkov. Pač pa se je uvoz še nadalje cenil, ZRN si je boljšala pogoje v mednarodni blagovni menjavi.

Tako finančna kot denarna politika bonške vlade in zvezne banke zagotavlja, da bo konjunktura morala spet oživet, menijo strokovnjaki. Toda kdaj? Prav to je sporno.

Davčna reforma in nov sistem otroških dodatkov sta kupcem prepustila okoli 14 milijard mark. Ta vsota se bo morala pokazati vsaj poleti, ko bodo gospodinjstva občutila nove ugodnosti. Potem bo tudi program bonške vlade za pospeševanje zaposlenosti nujno moral »poprjeti«, saj poleg premije odpira milijardna sredstva za javne investicije. Celotna vrednost teh sredstev presega 10 milijard mark. Zvezna banka je močno sprostita svojo restriktivno kreditno politiko, ko je poslovnim partnerjem znižala obvezne depozite in spustila obrestne stopnje.

Pred konjunkturalnim okrevanjem v ZRN

Da bi konji pili!

Stotisočem brezposelnih tujih delavcev bo potekel skrajni rok enega leta

Tudi v ključnih zahodnih deželah bi morale domače »injekcije« začeti delovati, tako da bi kmalu tudi zahodnonemški dobavitelji morali občutiti večje povpraševanje. Ekonomisti pa se vprašujejo, ali ne bodo psihološki razlogi zatrlji ali zavrli siceršnji razmah. Gre namreč za splošno skepsoko okoli »maja razvoja«, pesimizem po »mafni krizi« in podobno. Slednja se je po njihovi oceni izkazala vendarle kot kratkoročna motnja, ki nima dolgaletnega vpliva na dolgoročne gospodarske tokove. Razen psiholoških, seveda.

Gradbena dejavnost, ki jo je kriza najprej in najhuje prizadela, si bo leza tudi delno opomogla. Pričakujejo lahko največ javnih del. Proizvodni namenjen gradnje bodo še čakale na svojo uro, posebej pa je zanimivo vprašanje, ali se bo na stanovanjskem področju letos že kaj spremenilo, saj tistih 200 ali 300 tisoč praznih (dragih, velikih in navadno zelo razkošnih) stanovanj se požira težke milijarde investitorjem in tromi gradnje tudi tam, kjer bi imeli kupce.

Če bi se vsi omenjeni dejavniki ure-

sničili, bi v drugi polovici tega leta družbeni proizvod močno porasel na 2,5 odstotkov. Ker pa je zdaj precej pod ničlo, bi se letno povprečje bodisi izravnalo na ničli — se pravi na stopnji stagnacije — ali pa morda doseglo 1 odstotek.

Cetudi bi se vse napovedano razvijalo po načrtu — brezposelnosti ne bo mogoče tako hitro znižati, kot se je to pred meseci zdelo. Če bi se narodila res okrepila, bi najprej prišlo na vrsto ukinitve skrajšanega dela (v aprilu celo poraslo na skoraj 900 tisoč!) in druge proizvodne rezerve. Skupno število zaposlenih se bo še zmanjševalo, tja do jeseni. Šele jeseni bi lahko prišlo do ponovne rasti v zaposlovanju. Le vključitev sezonskih dejavnosti bo prispevala k rahlemu upadu brezposelnosti v prihodnjih mesecih. Letno povprečje bo torej zelo visoko, okoli 4 odstotke.

Brezposelnost se bo lahko zmanjšala za 100 do 200 tisoč, če bo le ustrezno število »gastarberjeterjev« odšlo iz Zvezne republike Nemčije. In gospodarski strokovnjaki to pričakujejo. Zakaj? Preprosto: skoraj stoti sočet sedanjih brezposelnih tujih delavcev (v aprilu blizu 180.000) prijavljenih, ki prejemajo nadomestila) bo potekel skrajni rok enega leta in takrat bodo izgubili nadomestila in hkrati si dovoljena za bivanje.

ZRN je tista zahodna gospodarska sila, ki je najmočnejše navezana na mednarodno menjavo: skoraj četrtno družbenega bruto produkta ustvari v tujini. Temu ustrežno visoka je tudi njena občutljivost za nihanja na mednarodnem trgu. Ker pa je hkrati tudi eden največjih kupcev blaga, je njeno »zdravje« zelo pomembno za marsikatero tuje gospodarsko zdravje. Če bodo konji ob Renu, Ruhru, Maini in Donavi res posteno potegnili, bodo posredno lahko povlekli tudi naš smrtni izvozni voz.

Anton Rupnik

Koliko elektrarn še na naših rekah

Po približnih ocenah bi se dalo »iztisniti« iz slovenskih voda še blizu 700 MW ali okoli 3,7 milijarde kWh

Proizvodnja vseh elektrarn, s katerimi bo Slovenija razpolagala do leta 1980 — torej teh, ki jih imamo danes, in tistih, ki jih sedaj gradimo — že leta 1983 ali še prej ne bo več krila naših hitro naraščajočih potreb po električni energiji.

To pomeni, da moramo tistole poskrbeti za nadaljevanje elektrarne, odločitev, kaj n kje bomo gradili in kako smo zbrali denar zanje, pa uže sprejeti že letos ali najpozneje prihodnje leto. Drugače bomo spet kasnili in se otepali s primankljajev toka, kakor se nam to dogaja v tem desetletju.

Rezerve energetskih virov v Sloveniji so glede na predvideni obseg in dinamiko porabe energije v prihodnjem obdobju dokaj skromne in jih sami ne bomo imeli za dosti. Zatekati se bomo morali deloma k nabavam iz drugih republik in iz tujine. Nekaj možnosti pa imamo vendarle še tudi doma. Pogojimo tokrat samo del teh možnosti, namreč koliko imamo še neizkoriščenega hidroenergije.

Večina razvitih dežel je že dobila izkoristila svoje reke, saj dajejo najcenejšo energijo (investicija sama je seveda poglavje zase). V

Sloveniji je že popolnoma izkoriščena Drava, če upoštevamo hidroelektrarno Srednja Drava II, ki jo pravkar gradimo, in bi jo potem mož vseh elektrarn na slovenskem delu te reke 530 MW, kar bo omogočilo proizvodnjo okoli 2,9 milijarde kilovatin ur na leto. (Za primerjavo: potrebe po električni energiji v Sloveniji znašajo letno več kot 6 milijard kWh.)

Na Soči, skupaj z njenim pritokom Idrijco, bi lahko (in najbrž bomo) zgradili HE Solkan z močjo 20,8 MW, HE Kobarij z močjo 63 MW, HE Trebuš z močjo 150 MW in kot njeno drugo stopnjo HE Doblar II z močjo 50 MW. Vse te elektrarne s skupno močjo 283 MW bi lahko proizvedle na leto 676 milijonov kWh električne energije.

Na Savi se odpirajo možnosti za celo verigo manjših elektrarn, ki so predvidene v Mavčičah nad Zbiljskim

jezerom (16 MW), Renkah (18,5 MW), Trbovljah (18,5 MW), Suhodolu (22 MW), Vrhovem (22,7 MW), Boštanj (22,7 MW), Blanci (22,7 MW) in Krškem (23,9 MW). Vsega skupaj 167 megavattov moči. Načrtovalci se že dolgo ukvarjajo tudi z zamisljajo, da bi Planinsko polje (Planina pri Rakeku), kjer teče reka Unec, spremenili v akumulacijsko jezero, katerega voda bi omogočila graditev hidroelektrarne okoli 79 MW moči. Ni pa dosti verjetno, da bodo to zamisel tudi uresničili, ker je problem porozni kraški svet.

Zadnje čase je večkrat slišati vprašanja, kaj je to Mišur, zakaj tam ne gradimo elektrarne. Če poskusimo strniti skope podatke iz naših in avstrijskih virov, obstaja zamisel, da bi Muro med žilijem in Gornjo Radgono izkoristili skupaj s severnim sosedom. Bil bi to niz šestih manjših elektrarn, od katerih bi mi gradili dve: HE Apače (15 MW) in HE Gornjo Radgono (14 MW).

Avstriji pa preostale, ki bi imele vse skupaj približno enako moč kot naši dve. Niže Gornje Radgone imamo možnost zgraditi na tej reki še HE Radenci (28,2 MW), HE Ljutomer (43,6 MW) in HE Mursko Središče (16 MW), razen tega pa skupaj s Hrvti še HE Podturn (16 MW), od tega za slovenske potrebe (8 MW). Vsega izkoristljivega potenciala imamo torej na Muri kakšnih 140 MW.

Skupaj s Hrvti bi lahko zgradili štiri elektrarne tudi na Kolpi. Govorijo se o hidroelektrarnah Kuželj, Blaževci, Domalj in Novi grad. Računajo, da bi imele vse štiri enote skupaj moč 68 MW. Za Slovenijo bi bilo torej tu na razpolago 34 MW moči. Iz te moke pa najbrž ne bo kruha, ker so v teku resna prizadevanja, da bi zgornji tok Kolpe v celoti zaščitili in ga ohranili kot še nedotaknjen del narave.

S tem smo možnosti na naših rekah izčrpali. V Sloveniji pa je še veliko manjših rek in zlasti gorskih potokov, ki energetsko niso izkoriščene, oziroma so v preteklosti gnali številne mlins in žage. Na teh vodah je še sedaj nekaj manjših elektrarn s skupno močjo okoli 20 MW.

Studije kažejo, da bi lahko takih elektrarn — ki pa imajo tudi velik pomen, zlasti ob redukcijah in za radi naslonitve na domače energetske vire — zgradili še precej, najmanj za 70 MW moči, in to z manjšimi stroški na enoto moči večje hidroelektrarne. S to zamisljo se sedaj pri nas že resno ukvarjajo.

To so možnosti, zamisljati načrti. Kmalu bi morali zvedeti tudi za odločitev, kaj od tega bomo res gradili in kdaj.

MARKO JAKŠE

Oktetovci v Avstraliji

SYDNEY, junija — »Razglašamo vas za častne člane slovenskega kluba Triglav v Avstraliji.« je hkrati z zahvalo za obisk Slovenskega okteta iz Ljubljane pribil predsednik te morda najbolj napredne slovenske izseljenke organizacije na peti celini, Stane Petkovšek iz Sydneya. »Slovenski oktet je tisti člen v verigi, ki je ne glede na naše prejšnje odklone, zdaj spet zmogovito povezal slovensko skupnost v Sydneyu.« se je pridružil podpredsedniku slovenskega društva Vinko Ovičaj.

»Lahko rečemo, da smo po desetih letih zdaj prvič dobili iz Jugoslavije v Avstralijo na gostovanje skupino, ki ni zgolj folklorna ali popevkarska, ampak res na visoki umetniški ravni, sposobna, da reprezentira Jugoslavijo.« je ocenil jugoslovanski generalni konzul v Sydneyu Velimir Lesić.

»Veličastno — kaj takega še živ dan nisem slišal.« je komentiral po koncertu Frederick Homer, predstavnik avstralskega zveznega zunanjega ministrstva pri deželni vladi New South Walesa.

Povabilo polnoči

»Tokrat se je prvič zgodilo, da so avstralske oblasti v svoji novi politiki do etničnih skupnosti v deželi v okviru jugoslovanske skupnosti tudi uradno priznale slovensko skupino in njeno kulturo.« je bila misel, s katero je eden izmed dveh neposrednih organizatorjev slovenskega izseljenke odbora za obisk Slovenskega okteta, Frank Breznik iz Canberre, predstavil ploskajočemu auditoriju znameniti vokalni ansambel iz stare domovine na prvem avstralskem koncertu.

Ze prvi koncert v soboto, 14. junija, v izredno akustični dvorani »Assembly Hall« Summer Hill v Sydneyu, na katerem so pevcu kljub naporom 22-urnega potovanja v sicer izredno udobnem Quantasovem »jumbu« sijajno zablesteli, je dvignil val sproščene občudovanja in dolgih aplavzov. Zavzetost se je stopnjevala od točke do točke, saj takega načina pletja v Avstraliji niso poznali. Navzoči avstralski ljubitelji glasbe, člani združenja »Musica Viva«, so posebej občudovali »dostojne« nelesnane ubranosti in vzorno izgovarjavo latinskih pesmi Jakoba Gallusa. Poskrali so Čajkovskemu in Prelocu; ginjaši so bili ob Simonu tjevi Pesni galebov. Učigale so tudi skladbe Mokranjca, pa slovenske ljudske pesmi in ob koncu mednarodne. Po večini in aplavzi, ki se niso hoteli poleči, so oktetovali morali dodati še nekaj pesmi. Mnogi, zlasti starejši slovenski rojaki med poslušalci so se ob zadnji, skoraj obredno zapeti pesmi »N'mav čez izaroz« razjokali.

V nedeljo je imel Slovenski oktet prav tako uspeh koncert v dobrih 100 kilometrov oddaljenem železarsko-industrijskem kraju Wollongongu, po velikosti šestem avstralskem mestu. V organizaciji društva »Planica«, ki se je tu nedavno postavilo s svojimi različnimi »kmečkimi ohoeti«, so ljubljanski pevci navdušili poslušalce. Zupan Wollongonga Alderman Frank Arhell se je tako razveselil, da je povabil Slovenski oktet takoj po nastopu kar opolnoči v magistrat, kjer jih je počastil z vpsom v spominsko mestno knjigo najpomembnejših gostov in simboličnih daril.

Avstralske kranjske klobase

Nabito polna je bila tudi prostrana dvorana Ukrajinskega kulturnega doma naslednjega dne v Sydneyu. Poleg avstralske publike in raznih priseljencev je bilo največ slovenskih rojakov. Zato je bil tudi program sestavljen predvsem iz domačih slovenskih pesmi. Na ljudski zabavi, ki se je razvila po koncertu, so se seveda vsi zgnili okrog pevecov, se pogovarjali o Sloveniji in sorodnikih, se družno fotografirali, plesali in uživali pristne kranjske klobase iz Avstralije.

Oktet, ki se je v tork zvečer odzval še povabilu za krajši nastop v jugoslovanskem klubu »Jugala« v Sydneyu, je v četrtek opoldne na posebno željo zapel v dvorani v Summer Hillu še za izbrane avstralske glasbene kritike in študente, nato pa je nadaljeval svojo turnejo v avstralsko prestolnico Canberro; iz Canberre po oktetovalce pot vodila še v Melbourne, glavno mesto Victorije, Adelaide, glavno mesto zvezne države Južna Avstralija, Clayton, Geelong in Hobart, glavno mesto Tasmanije.

Med bivanjem v Sydneyu so se člani Slovenskega okteta udeležili srečanja v sedanjem provizoriju na novo odkupljenem slovenskem zemljišču kluba »Triglav« v St. John's parku, kjer so prav tedaj razgrnili gradbene načrte za novi bodoči klubski kulturni in socialni center »Triglav« v ustrezno dvorano, restavracijo, balnišče in hišicami za upokojele. Tu so oktetovalci zasadili devet dreves za bodoči slovenski dvorček.

BOGDAN POGAČNIK

Šibenik: „Zdravo, mladi!“

Na petnajstem Festivalu otroka sodeluje širok mednarodni krog

V ponedeljek se je v Šibeniku začel petnajsti festival otroka s prireditvijo »Zdravo, mladi!« Po pozdravnih besedah predstavnika mesta — gostitelja Jakova Grubišica in predstavnika pokrovitelja priveditve predsednika Tita — Nikola Sekulića — je režiser Joakima Marušića predstavil so se tudi mladi izvajalci — otroški glasbeni ansambel iz Mehike, otroška baletna skupina zagrebškega gledališča »Trešnjek«, otroška godba na pihala zagrebške osnovne šole »Antun Mihanović«, člani telovadnega društva »Zagreb« in otroci šibeniških osnovnih šol.

Festivalske prireditve bodo trajale do 5. julija. Sodelovali bodo beograjsko gledališče »Boško Buha«, zagrebško Gledališče mladih, lutkovna gledališča iz Zagreba, Mostarja, Zadra, Niša in Ljubljane, odkoder pride tudi lutkovna skupina Pionirskega doma in Mladinsko gledališče ter drugi ansambli. Iz tujine so prišli v Šibenik gledališki ansambli iz Poljske, Alžirije, Švedske, Sovjetske zveze in Zvezne republike Nemčije.

Ob začetku festivala otroka so odprli tudi več razstav: razstavo otroških knjig »Na poteh revolucije«, fotografsko razstavo »Otroci v svetlu svetla«, razstavo likovnih del učencev dalmatinskih osnovnih šol »Kamnit gradovi« ter gledališko razstavo »Nove oblike gledališča za otroke na Poljskemu«.

PO TANJUGU

Po očala v Ormož namesto v tujino

Pol milijona okvirov za naočnike iz tovarne, ki bo dajala kruh 90 delavcem — Postopoma domače surovine

Največja investicija v ormoški občini po osvoboditvi, prva faza je veljala približno 60 milijonov dinarjev, je OPTYL, kjer bodo po patentiranem tehnološkem postopku in iz patentiranega materiala OPTYL pričeli izdelovati visoko kvalitetne okvire za korekcijo vida ter sončna očala. S poskusno proizvodnjo začnejo jutri.

Ormoški OPTYL bo tako prva specializirana tovarna na področju optike, ki bo v svet, ki je odkupila omenjeni patent. Sedva pa v Ormožu tako visoke naložbe ne bi zmogli sami. Več domaćih in tujih partnerjev je prispevalo svoj denar za gradnjo in opremo tovarne, deleže domaćih — ormoških kolektiv »Jože Kerencič«, katerega TOZD bo postal OPTYL, ter ljubljanski — Tehno-impeks — pa celo presegla šest desetlin. Tuji partnerji so Optiplast (član skupine Anger), SA in Mednarodna korporacija za investicije v Jugoslaviji — I.I.C.Y.

V prvi fazi, katere redna proizvodnja naj bi se pričela nekje v začetku oktobra, bo do v tovarni OPTYL izdelali pol milijona okvirov za očala letno, pogodbeno pa jih bodo izvozili na konvertibilno področje 200.000. Ostalih 300.000 je namenjenih domačemu trgu ter lastnemu izvozu na področje SEV in dežel v razvoju. Trg pa se zdi precej zanimiv tudi v ostalih socialističnih deželah, ki po tovrstnih izdelkih precej povprašujejo.

Sončna očala bodo enako kot okviri za korekcijo vida visoke kakovosti in modeli priznanih oblikovalcev kot so hiše Dior, Saphira in Cobra. Prav kreacija modelov predstavlja velik del stroškov, zato so se odločili, da v drugi fazi dograde orodjarno in se glede modelov osamosvojijo.

Precej drugače pa je glede surovin. Gre za patentirano umetno snov optyl in večji del njenih sestavin bodo v začetku uporabljali. Obstajajo možnosti, da bi v doglednem času uporabili približno štiri petine domačih surovin.

Nova tovarna ima 3.000 kvadratnih metrov delovnih prostorov, ki so moderno opremljeni s stroji švicarske firme Optiplast. Od 90 novih delovnih mest, jih bo 80 za ženske, kar je za manj razvito ormoško občino, kjer je še vsaj 300 ljudi brez zaposlitve, gotovo tudi velika pridobitev. Strokovnjake so izločali v tujini, ostale delavce pa doma. Približno deset novih delavcev, pretežno žensk, ki so bile doslej v tujini, bodo imele delo doma.

Ob dograditvi tovarne in pričetku proizvodnje, pa OPTYL ne želi ostati ozko zaprt. Dovolj zgornjih podatkov je, da je povemo, da je prav »Jože Kerencič« nosilec pobud za podpis samoupravnega sporazuma tako med proizvajalci tovrstnih izdelkov kot s podjetji, ki se ukvarjajo s prometom tega blaga. Eden glavnih sodelavcev naj bi postal tudi Ghetaldus, ki ima za uspešno in kakovostno servisno mrežo za te izdelke v Jugoslaviji največ zaslug. »Tudi mi bi želeli prispevati svoj del, da bi bila ta mreža še popolnejša«, so nam zatrli v ormoški tovarni.

Prva TOZD sestavljene organizacije združenega dela »Jože Kerencič« — predelava plastičnih mas — šteje 350 delavcev, druga TOZD — optika ADA iz Maribora — 25 ljudi, tretja naj bi bila OPTYL — računajo pa tudi, da se jim bo pridružila še ljubljanska Optika, tako da bi organizacija združenega dela »Jože Kerencič« zaposlovala nekaj več kot 500 delavcev.

VLADO SMOLE

Skok pri graditvi

Prognoza: skupno 77.500 stanovanj v naslednjih petih letih ob nujnem prehodu na industrijski način gradnje

Prognoza nalog gradbeništva v obdobju 1976—1980, ki jo je na temelju izhodišč za pripravo srednjeročnega družbenega načrta SR Slovenije in njegove finančne predkonstrukcije pripravil zavod za raziskavo materiala in konstrukcij, predvideva znatnejše, postopno povečevanje obsega stanovanjske gradnje v naslednjih petih letih.

Družbeni sektor gradbeništva bi moral prihodnje leto zgraditi okoli 9.500 stanovanj (s 580.000 kv. metri neto stanovanjske površine), nato pa vsako leto postopno povečevati obseg gradnje, tako da bi do 1980. leta zgradili že nekaj več kot 13.000 stanovanj (z 800.000 kv. metri stanovanjske površine). Razen tega bi morali v naslednjih petih letih zgraditi v zasebnem sektorju še okoli 4.000 stanovanj letno. V obdobju 1976—1980 bi tako zgradili skupaj okoli 77.500 stanovanj.

Po cenah iz leta 1973 (kvadratni meter neto stanovanjske površine okoli 4.000 dinarjev), bi za takšen obseg gradnje v družbenem sektorju gradbeništva potrebovali prihodnje leto 2,35 milijarde dinarjev, 1980. leta pa že 3,24 milijarde dinarjev, oziroma v naslednjih petih letih skupno okoli 14 milijard dinarjev. Za predvideni obseg stanovanjske gradnje v zasebnem sektorju bi po cenah in normativih iz leta 1973 potrebovali letno okoli milijardo dinarjev, v naslednjih petih letih torej skupno 5 milijard dinarjev.

Predvideni nadaljnji porast obsega stanovanjske gradnje v obdobju 1976—1980 za okoli 9 odstotkov predstavlja seveda izredno zahtevno nalog, saj terjaja, da izvrši gradbeništvo po kampanjskem, predvsem količinskem »skoku« stanovanjske graditve v minulem in letošnjem letu, nujen kvaliteten prehod iz polindustrijskega v industrijski način gradnje. Po prvih korakih (uvredba sistema tujinskih opazov in različnih sistemov montažne gradnje) bo potrebno pospešiti premike v smer industrializacije gradnje zlasti na področju instalacijskih in finalizacijskih del, ki so še vedno najbolj ekstenzivna in »polževe« faza v stanovanjski gradnji. Nujne premike na tem pod-

ročju bo mogoče doseči le v tesnejšem sodelovanju in dolgoročnejšem povezovanju gradbene operativne z izvajalci teh del, prav tako pa tudi s proizvajalci gradbenega materiala, instalacijske in druge stanovanjske opreme.

Predvideno povečanje obsega stanovanjske gradnje v naslednjih petih letih je po oceni nedavnega zasedanja delegatov združenja TOZD gradbeništva in industrije gradbenega materiala mogoče uresničiti s sedanjimi in razvijajočimi se zmogljivostmi gradbene operativne, če bomo hitreje povežali razdrobljene zmogljivosti in pospešili razvijajočo se racionalizacijo gradnje. Ta lahko postane eno izmed uspešnih orodij za omejevanje in obvladovanje inflacije, ki je doslej že v kratkih časovnih obdobjih rušila začetne finančne in operativne programe stanovanjske graditve.

ZDRAVKO STEFANČIČ

Od naše skopske dopisnice

SKOPJE, junija — Ob tridesetletnici uradne razglasitve abecede in pravopisa v makedonskem jeziku lahko rečemo, da je knjižna makedonsčina dosegla popolnotrajnost svojih norm, kakor tudi popolno afirmacijo.

Makedonski jezik, ki je eden zelo starih jezikov, se je z uradno razglasitvijo abecede in pravopisa končno dokopal do svoje mladosti, saj je od njegovega uradnega oblikovanja prišlo kljub stoletni tradiciji šele sredi 20. stoletja, ko je Makedonija postala svobodna republika v socialistični Jugoslaviji.

Makedonski jezik zaradi skrajno neugodnih družbenopolitičnih in kulturnoprosvetnih razmer več stoletij ni imel svojega knjižnega jezika. Narodno izročilo, ki je zelo bogato, pa je vsekakor najbolj preprosti konzervator jezika, še posebej tistega, ki mu je bila na silo odvzeta kakršnakoli pisana ali tiskana književnost. Kasneje je ta ljudski govor postal moderna makedonsčina, seveda z majhnimi spremembami.

Prvi poskus knjižnega oblikovanja makedonskega jezika sega v leto 1858. Takrat je eden prvih makedonskih zbiralec Parteniye Zografski zbral nekaj ljudskih pesmi. Dokončal je tudi svojo študijo o oblikovanju makedonske v knjižni jezik, kjer je navedel svoja filološka stališča. V tem času sta zbirala ljudske pesmi tudi znana razsvetljenca brata Dimitrij in Konstantin Miladinov. Prvi je pod vplivom ruskega slavista Grigorovića spisal prvo makedonsko slovnico, ki pa je do danes niso našli. Mlajši brat Konstantin je sestavil slovar, v katerem je zbral okrog 450 makedonskih besed. Slovar so objavili v Zagrebu, zato so makedonske besede prevedene tudi v srbohrvaščino. Eno leto pred izidom Miladinovega slovarja

se je pojavilo delo bosanskega Hrvata Stefana Verkovića. Tudi on je zbral makedonske ljudske pesmi, zbirki pa dodal slovar s približno 360 besedami, in vse so bile prevedene v srbohrvaščino. Velika večina zbiralcev makedonskega jezika blaga se je tudi sicer ukvarjala z jezikom in njegovimi problemi. Med njimi so najpomembnejši: Jordan Hadži Konstantinov-Džinov, ki je zbral gradivo za slovar, Marko K. Čepenkovi in Kuzman Šapkarev, ki je zbral okrog sedem tisoč besed. Vse njihovo delo je ostalo neobjavljeno v bolgarskih arhivih. Panajot Ginevski je v letih od 1841 do 1886 oblikoval »Mijački slovar« z okrog dvajset tisoč besedami. Ta slovar bodo kmalu objavili v okviru Makedonske akademije znanosti in umetnosti v Skopju. Dva slovarja Georgija Pulevskega so objavili leta 1838 in 1895 v Beogradu. Pulevski je hotel pokazati v slovarju razliko med

30 let makedonske abecede in pravopisa

Mlad, toda eden najstarejših

Kljub stoletni tradiciji se je makedonski knjižni jezik uradno oblikoval 1944

makedonsčino, srbohrvaščino, albanščino in truščino, zato so vse besede prevedene v vse štiri jezike.

Pravopisne norme sodobnega makedonskega pravopisa je leta 1875 izdelal makedonski jezikoslovec Eftrem Karavov. V njegovem delu je jasno izražen tudi patriotski duh. Razlikuje makedonsčino na eni in bolgarščino na drugi strani. Največ zaslug pri oblikovanju makedonskega jezika ima vsekakor Krsta P. Misirkov. Po neuspehu ilindenske vstaje, ki je bila 2. avgusta 1903, so Makedonci dobili delo Misirkova »Za makedonsko rabotki«, ki je v marsičem edinstveno. Knjiga je nastajala v tragičnih trenutkih makedonskega naroda. Prvi trije teksti te knjige so pravzaprav predavanja, ki jih je imel Misirkov pred Makedonci v Petrogradu septembra in oktobra 1903. Zanje je značilna predvsem vsestranska politična analiza položaja makedonskega naroda. V tek-

stih pa je izražena tudi ostra kritika tistih političnih smeri, ki so privedle do neuspeha vstaje. V vseh treh tekstih avtor navaja nov program makedonskega osvobodilnega gibanja. V četrtem in petem tekstu se med teoretičnega razlaga novega programa vpletajo načrti o oblikovanju makedonskega naroda in knjižne makedonsčine. Ena od osnovnih Misirkovih tez je, da se oblikuje že obstoječi makedonski jezik, ki se bo razlikoval od bolgarščine in srbohrvaščine in ki bo ena glavnih značilnosti makedonskega naroda. Misirkov je v svojem delu uporabljal makedonsčino in s tem pokazal temelje, na katerih se je pozneje razvila makedonska ortografija.

Kljub preganjanju in prepovedi makedonskega jezika so v času med obema vojnama izhajale pesmi, pisane v makedonsčini. Zbirka pesmi Belasvitanja Koča Racina, pesmi Kole Neđkovskega, drame Antona Panova,

Vasila Iljoskega, Rista Krleta so dokaz, da makedonsčina v tem času ni bila samo ljudski jezik.

Zgodovinsko pomemben je 2. avgust 1944, ko je najvišji makedonski organ ASKOM sprejel odlok, da bodo v Makedoniji kot uraden jezik uporabljeni makedonski. Čeprav je vojna na severu naše dežele še trajala, so v Makedoniji ustanovili prvo filološko komisijo, ki je delovala od 27. novembra do 4. decembra 1944. Njena naloga je bila izdelati osnove knjižne makedonsčine — makedonsko abecedo in pravopis. Prva konferenca te komisije ima zgodovinski pomen, ker je bilo takrat prvič v zgodovini makedonskega naroda Makedoncem postavljen vprašanje uradne rabe njihove abecede in knjižnega jezika. Pomembna sta tudi 2. junij, ko je komisija za jezik in pravopis sprejela končno obliko makedonskega pravopisa, in 7. junij 1945, ko je ministrstvo za kulturo in

prosveto uradno razglasilo makedonsko abecedo in pravopis. Tako je torej knjižna makedonsčina pričela tudi uradno živeti, čeprav so makedonski teksti nastajali že veliko prej.

Pravopis makedonskega knjižnega jezika je izšel v majhni rdeči knjigi in je imel samo dvajset strani. Osnova knjižne makedonsčine je ljudski govor, in sicer tisti, ki izhaja iz centralnih govorov, ter temelji na fonetični podlagi. Sestavljajci makedonske abecede in pravopisa so uspešno rešili vse probleme, ki so se pojavljali. Ena najpomembnejših značilnosti pravopisa je knjižna makedonsčina je njegova demokratičnost. Pravopis ni pomenil izključno nekaj, kar je danega enkrat za vselej, ampak predvsem določeno jezikovno zakonitost, ki jo je treba spoštovati. Leta 1948 so pravopis prvič dopolnili in popravili pomanjkljivosti. Spremembe so bile sicer majhne, a so pomenile pravzaprav izvajanje postavljenih načel. Pravopis je izšel še dvakrat, in sicer leta 1950 in 1970.

Makedonski jezik se v svetu predstavlja s številnimi pomembnimi publikacijami. Na tujih univerzah so odprli katedre za makedonski jezik. Tudi v Jugoslaviji je bilo veliko storjenega za populariziranje makedonskega jezika. Izšla je makedonska slovnica Blažeta Konevskega, slovar, zgodovina makedonskega jezika in vrsta drugih pomembnih del. Kljub vsem dokazom razvoja makedonskega knjižnega jezika ponekod v svetu še vedno odmevajo trditve, da makedonskega jezika ni, da je makedonski knjižni jezik umetna tvorba, nastala v drugi svetovni vojni. Vendar pa so te trditve osamljene in dokazujejo nezrelo gledanje na zgodovinski razvoj.

Knjižna makedonsčina se razvija svobodno, brez jezikovnega purizma in je odprta ustvarjalnosti. Makedonska kultura se je v 30 letih po vojni bohotno razvetovala na svojih bogatih tradicijah, knjižna makedonsčina pa je dosegla popolno potrditev.

Bojana Popovska

KOLESARSTVO

TOUR DE FRANCE

Italijan Francesco Moser v vodstvu po prvi etapi

Na 2. mestu mu sledi Merckx z zaostankom komaj dveh sekund

ROUBAIX, 27. — Italijan Francesco Moser je ohranil rumeno majico po današnji prvi etapi mednarodne kolesarske dirke «Tour de France». Moser je namreč zmagal že včeraj v predetapi, danes pa je v obeh poletih prispel na cilj v zmagovalčevem času.

Lestvica prve današnje poletape (Charleroi - Melenbeek 94 km) je taka:

1. Cees Priem (Niz.) 2.09'27"
2. Merckx (Bel.)
3. De Witte (Bel.)
4. Van Impe (Bel.)
5. Zoetemelk (Niz.)
6. Pollentier (Bel.)
7. Moser (It.)
8. Kneteman (Niz.)
9. vsi v času zmagovalca
10. vsi v času zmagovalca

1. Rik Van Linden (Bel.) s časom 2.28'30" in s p. h. 43.868 km na uro
2. Moser (It.)
3. Goderoot (Bel.)
4. De Meyer (Bel.)
5. Gimondi (It.)
6. Merckx (Bel.)
7. Thevenet (Fr.)
8. Pollentier (Bel.)
9. Battaglin (It.)
10. Pouliou (Fr.)
11. vsi v času zmagovalca
12. Esclasse (Fr.) 2.29'52"
13. Karstens (Niz.)
14. Roux (Fr.)
15. Fraccaro (It.)

Lestvica včerajšnje predetape:

1. Moser (It.), ki je prevozil 6.250 km dolge proge na kronometer za posameznike v 8'49"13 s p. h. 42.466 km na uro
2. Merckx (Bel.)
3. Van Impe (Bel.)
4. Pollentier (Bel.)
5. Hezard (Fr.)
6. Zoetemelk (Niz.)
7. Karstens Gerben (Niz.)
8. Knudsen (Dan.)
9. Ovion (Fr.)
10. Kuiper (Niz.)

Po prvih etapah je skupna lestvica taka:

1. Moser (It.) 4.46'46"
2. Merckx (Bel.) zaost. 2"
3. Pollentier (Bel.) 14"
4. Thevenet (Fr.) 1'17"
5. Van Springel (Bel.) 1'18"
6. Battaglin (It.) 1'22"
7. Gimondi (It.)
8. Van Linden (Bel.) 1'27"
9. Pouliou (Fr.) 1'27"
10. Goderoot (Bel.) 1'28"

NOGOMET

Po zmagi nad Catanzarom

Verona prvoligaš

TERNI, 27. — V kvalifikacijski tekmi za vstop v 1. italijansko nogometno ligo je Verona premagala Catanzaro z 1:0 in si je tako zagotovila napredovanje. Odločilni gol, ki je prinesel Verončanom status prvoligaša, je dosegel Mazzanti v 25. minuti prvega polčasa.

Iz prvenstva B lige

Alessandria izpadla

MILAN, 27. — V izločilni tekmi za obstanek v italijanski B ligi je Reggiana premagala Alessandria z 2:1 (1:0). Alessandria je tako postala tretjeligaš.

ITALIJANSKI POKAL

Danes finalna tekma

Milan-Fiorentina

RIM, 27. — Jutri bodo odigrali finalno srečanje tekmovalca za italijanski nogometni pokal. Za to častno trofejo se bosta potegovali enajsterici Milana in Fiorentine, torej dveh moštev, katerima minulo državno prvenstvo ni prineslo preveč začetnega.

Tekmo bodo odigrali na olimpijskem stadionu v Rimu. Prognoze za to srečanje so zelo težke, kajti cela

vrsta postavk govori za in proti obema moštvoma.

Enajsterici bosta verjetno nastopili v naslednjih postavah:

MILAN: Albertosi, Zecchini, Sabadini, Bet, Turone, Maldera, Gorin, Benetti, Calloni, Bigon, Chiarugi. FIORENTINA: Superchi, Lelj (Galdolo), Beatrice, Guerini, Pellegrini, Della Martina, Caso, Merlo, Desolati (Casarsa), Antognoni, Spaggiarino.

KVARNERSKA RIVIERA

V finalu Rijeka in Fiorentina

(Od našega dopisnika)

REKA, 27. — Rijeka in Fiorentina se bosta jutri popoldne ob 15.40 pomerili med seboj v finalnem srečanju mednarodnega mladinskega nogometnega turnirja «Kvarnerska riviera». V boju za 3. mesto se bosta nato pomerila še beogradski Partizan in zagrebški Dinamo.

TENIS

V WIMBLEDONU

Mima Jaušovec v četrtem kolu

Mehanec Ramirez je izločil Italijana Panatto

LONDON, 27. — Mlada Mariborčanka Mima Jaušovec je v Wimbledonu ponovno dosegla lep uspeh: v 3. kolu ženskih posameznic je izločila Američanko Resse in se je tako uvrstila v višje kolo.

Napredovanje pa ni uspelo Italijanki Panattii, katerega je izločil iz tega tekmovalca nosilec skupine št. 8, Mehanec Ramirez.

Današnji pomembnejši izidi:

ŽENSKKE

3. kolo
- Jaušovec (Jugosl.) — Reese (ZDA) 6:2, 9:7
- Navratilova (ČSSR) — Stevens (J. Afrika) 6:4, 6:3
- Court (Avstralija) — Tomanova (Češkoslovaška) 6:0, 6:0
- King (ZDA) — Anthony (ZDA) 6:2 in 6:3
- Hmurova (SZ) — Charles (Vel. Britanija) 8:6, 7:5
- Evert (ZDA) — Sawamacu (Japonska) 6:2, 6:2
- Morozova (SZ) — May (ZDA) 5:7, 9:7, 6:1

MOŠKI

3. kolo
- Ramirez (Mehika) — Panatta (Italija) 6:4, 7:5, 7:5
- Roche (Avstralija) — Case (Avstralija) 6:2, 6:0, 6:3
- Okker (Nizozemska) — Warwick (Avstralija) 6:3, 6:2, 6:4
- Vilas (Argentina) — Pinner (ZRN) 6:2, 9:7, 6:4
- Osmina finala
- Connors (ZDA) — Dent (Avstralija) 6:1, 6:2, 6:2
- Borg (Švedska) — Riessen (ZDA) 6:2, 8:6, 4:6, 6:1
- Tanner (ZDA) — Estep (ZDA) 9:8, 6:4, 6:2

KOŠARKA

TURNIR V CHIETIJU

Partizan uspešen

CHIETI, 27. — V Chietiju se je začel letošnji prvi poletni košarski turnir, na katerem nastopajo All Stars San Marino, Partizan iz Beograda, reprezentanca Litvanije in Saclà iz Turina.

V prvem dnevu je ameriška selekcija All Stars je brez težav odpravila turinsko Saclà z 99:86 (51:46).

Zanimivše pa je bilo drugo srečanje med ojačenim Partizanom in selekcijo iz Litvanije, v kateri nastopa med drugim tudi bivši repre-

Za konec letošnje odbojarske sezone organizira OK Rijeka štiri srečanja. Tekmovanje so marljivi reški organizatorji imenovali «odbojarski večer». Na to zaključno prijateljsko tekmovalce so bili povabljeni tudi naši odbojkarji in odbojkarice. Ob tej priložnosti bodo videli igrati kar tri reprezentance, ki bodo branile barve ZSSDI.

Za prvo moško vrsto bo to že drugi uradni nastop v letošnji sezoni in to v obdobju enega meseca po izredno uspešnem nastopu na turnirju v Zgoniku. Krstni nastop pa bo to pot za drugo postavbo ZSSDI. Po nekaj več kot petih letih bo končno spet igrala tudi ženska izbrana vrsta. Kot četrta šesterka pa bo stopila v športno arenno še ženska ekipa Bora. Vse štiri tekme bodo izredno zanimive, saj to kakovost reške odbojke več kot zagotavlja.

Za prvo moško vrsto bo to že drugi uradni nastop v letošnji sezoni in to v obdobju enega meseca po izredno uspešnem nastopu na turnirju v Zgoniku. Krstni nastop pa bo to pot za drugo postavbo ZSSDI. Po nekaj več kot petih letih bo končno spet igrala tudi ženska izbrana vrsta. Kot četrta šesterka pa bo stopila v športno arenno še ženska ekipa Bora. Vse štiri tekme bodo izredno zanimive, saj to kakovost reške odbojke več kot zagotavlja.

KAJAK IN KANU

SKOPJE, 27. — Na svetovnem prvenstvu v kajaku je v moštvenem tekmovalcu enosodno zmagala Avstrija, Jugoslovani so bili četrti, Italijani pa sedmi.

ATLETIKA

OSLO, 27. — Šved Anders Gaerderud je postavil nov svetovni rekord v teku na 3.000 m z zaprekami s časom 8'10"4. Dosedanji SR Kenija Jipchoa je bil 8'14"74.

Urniki posameznih srečanj bo naslednji:

Ženske

17.00 Rijeka II — Bor

18.00 Rijeka I — ZSSDI

Moški

19.00 reprezent. Reke — ZSSDI II

20.00 prvoligaš Rijeka — ZSDI I

Vse tekme bodo na odprtem igrišču v Ul. Djura Djakovića 19.

Združene slovenskih športnih društev in odbojkarje, da je zbirališče na Trgu Upljano (pred sodnojo) ob 13. uri, kjer bo čakal avtobus. Obenem pa ZSSDI sporoča, da je v avtobusu še nekaj prostih mest in se prijatelji odbojke lahko pridružijo temu zanimivemu odbojarskemu izletu.

G. F.

DANES IN JUTRI NA KONTOVELU

SD Kontovel bo tudi letos priredil tradicionalni turnir v minibasketu z mednarodno udeležbo. Tra bo tudi tokrat Marles iz Maribora, tudi tokrat «Marles» iz Maribora, katerega bodo Kontovelci v septembru vrnilli obisk.

Letošnjega turnirja se bo udeležilo pet ekip, in sicer: Kontovel A in B, Marles iz Maribora, Polet in Sokol.

Danes bodo na sporedu izločilne tekme, jutri pa finale.

SPORED:

Danes (28.6.) na odprtem igrišču na Kontovelu:

15.00 prijateljska tekma Marles - Kontovel B

16.15: Kontovel A - Sokol

17.30: Marles - Polet

Jutri (29.6.): ob 9. uri začetek finalnih tekem.

Kontovel bo torej s to tradicijo

nalno manifestacijo zaključil teletodno uspešno sezono. Predvsem v mladinskih ligah so se naši košarkarji uveljavili na vseh prvenstvih in turnirjih. Letošnji poslednji turnir pa bo nagrada za vložen trud trenerjev in igralcev.

I. SI

CARACAS, 24. — Spet črna kronika v južnoameriškem nogometu. Med tekmo Deportivo Portugues — Estudiantes je kolumbijski sodnik Triana dosodil enajstmetrovko proti Estudiantesu. To pa je razburilo igralce in predvsem gledalce, da so takoj vdrli na igrišče in prepleli uboga sodnika, katerega so morali zaradi težkih poškodb nemudoma odpeljati v bolnišnico.

Vodstvo tekme je nato prevzel stranski sodnik, ki je razveljavil enajstmetrovko in je seveda odnesel celotno kožo...

Veliki teden je bil tu. Južni veter je odpravil že prej s polja, brdov in goric vso belo odejo, le tam višje v podnožju planin in po njih se je bleščal še sneg v jasnem pomladanskem soncu.

Tu doli pa je bilo krasno. Vse ceste in steze so bile suhe in gladke, za vsako mejo so moleli šopi rumenih trobentic iz mahovja, tam pod skalo se je širil belih teloh in z leskovja in vrbovja se je usipal cvetni prah.

V borjanski farni cerkvi so se vršile velikotedenske duhovne molitve in tam se med pevci odlikoval zlasti Megla. Veliki Palestinov «Miserere» je bil njegov ponos; vsako leto se je pripravljaj na to. Kar je bilo študentov gimnazijalcev doma na počitnicah v Borju in v okolici ali bogoslovcev in celo nekaj vseučiliških dijakov: vsi so peli tam poleg dekana in kaplanov v dveh stranskih klopih pri velikem oltarju velikotedenske lantacije. Po cerkvenem opravilu okoli štirih popoldne pa so šli sleherni dan pevci na dekanovo povabilo v farovž; in tam je bilo za nekaj ur vina dovolj in poleg tega sira, kruha in presnega masla;

oni minuli kratki čas, ko je tudi on objemal in pritiskal k sebi vitko deklico. Nje ni imel, pa pisma njena so ležala v spodnjem predalu njegove mize, v zadnjem kotu, zapraseda in v pozabljenosti; poiskal jih je in bral.

Smeh mu je legel časih okrog usten, a proti polnoči je odrinil te prašne liste od sebe, naslonil glavo v roko ter tako dolgo, dolgo srpo gledal predse.

Pa to ni bila vest, to ni bil več spomin na nekdanjo ljubo: na oknu sta duhteli v kozarcu vode oni vijolici in na uho mu je zvenel vedno glas: «To bodete od Nemke vendar vzeli!»

LEPO PRIZNANJE ZA NAŠO ODBOJKO

Odbojarski večer na Reki z nastopom tudi naših vrst

Nastopile bodo ekipe ZSSDI in Bora

SKOKI V VODO

BOCEN, 27. — Na mednarodnem tekmovalcu v skokih v vodo v Bocnu je med moškimi zmagal na 3-metrski deski Italijan Dibiasi pred svojim rojakom Cagnottom.

Med ženskami pa je v skokih s stolpa zmagala švedinja Knappe pred Američanko Ely.

NOGOMET

HONGKONG, 27. — Severna Koreja je v Hongkongu premagala LR Kitajsko z 2:0 in je tako osvojila azijski nogometni pokal. Tretje mesto so osvojili Japonska z zmago nad Hongkongom z 1:0.

11 IZKLJUČENIH

SANTIAGO, 27. — V mednarodnem nogometnem srečanju Čile — Urugvaj je prišlo sredi drugega polčasa na igrišču do splošnega prebela med igralci. Sodnik je pri tem pokazal izjemno odločnost: iz igre je izključil kar 19 nogometašev.

Med naraščajnicami je zmagala v metu diska

Z napredkom dobrega metra si je Irena Tavčar zagotovila zmago v metu diska na pokrajinskem prvenstvu naraščajnic v Trstu. Tekmovanje je bilo izenačeno in met do 26,04 m je bil skoraj obvezen. Tavčarjevi ostaja sedaj še met kroglice, ki ji ne more uiti, tekmovalce pa se bo nadaljevali komaj drugi četrtce.

Če je Irena izpolnila to, kar so od nje pričakovali, tega ne moremo reči za Sonjo Antonii. Nasmehnila se je šele po koncu meta kopja, v katerem je zmagala z rezultatom 21,46 m (napredek poldruga metra), veselje pa ni bilo iskreno. V teku na 400 m je že prej spoznala, da z zmago ne bo nič, ker se je za to disciplino odločila državna pravljica Coretti. Sicer je Sonja najboljša zanimala čas 61"2. Do 300 m je šlo vse kot predvideno. Antonijeva je tekla na isti črti s Corettijevno, tedaj pa je postala njen tek krčevit in začela je izgubljati teren. Bila je ob drugo in ob tretje mesto, čas pa je bil 62"5 (sicer še vedno dober). Vzrok za slabši rezultat je bil manj intenziven trening v zadnjih dveh tednih; bila je namreč lažje poškodovana.

Prihodnji teden bo Antonijeva nastopila še v dveh panogah. Morda bo na 200 m nadoknadila to, kar je včeraj izgubila.

V propagandnem tekmovalcu dekčkov je Boris Paoli osvojil na 60 m osmo mesto s časom 10"2.

Nekaj boljših izidov:

Ženske

Disk: 1. Tavčar (Bor) 26,04 m

Kopje: 1. Antonii (Bor) 21,46 m, 5. Tavčar (Bor) 17,02 m

400 m: 1. Coretti (CSI) 60"4, 4. Antonii (Bor) 62"5

100 m: 1. Pierobon (SGT) 12"7

Daljšina: 1. Cerseri (CSI) 5,02 m

Moški

100 m: 1. Miliani (CUS) 11"3

Višina: 1. Cusini (CUS) 185 cm

400 m: 1. Wendler (CSI) 52"7

1500 m: 1. Steffinlongo (CSI) 4'26"1

Disk: 1. Milčić (Altupiano) 31,60 m

ATLETIKA

BUDIMPEŠTA, 27. — Madžar Nemeth je postavil najboljši letošnji sezonski rezultat v metu kopja: 91,38 metra.

LEPA ZMAGA SUŠNJA

HELSINKI, 27. — Na nekem atletskem tekmovalcu v Helsinkih je Jugoslovčan Luciano Sušanj na 800 m

NOGOMET

DANES SE V SOVODNJAH ZAKLJUČI PRVI NARAŠČAJNIŠKI TURNIR

V prvem dnevu so zmagali Doberdobci in Sovodenci Igralci vseh ekip so tehnično na zadovoljivi ravni

Sreda se je na obnovljenem nogometnem igrišču v Sovodnjah pričel 1. nogometni turnir za naraščajne, ki ga je pripravilo športno društvo Sovodnje. Na tem tekmovalcu nastopajo štiri ekipe: Mladost iz Doberdoba, Juventina in Štandreza, Dijaški dom iz Gorice ter Sovodnje. Prireditelji so sklenili, da bo vsaka ekipa igrala proti ostalim.

Mladost — Dijaški dom 2:0 (1:0)

MLADOST: M. Laković, M. Ferfo, R. Gergolet, M. Frandolič, P. Bagon, E. Kohal, L. Pahor, A. Devetak, P. Vižintin, D. Lavrenčič, M. Ferletič, B. Jarc, R. Devetak.

DIJAŠKI DOM: R. Bučinel, I. Košuta, N. Ozan, M. Vižintin, U. Dornik, R. Košuta, D. Ozan, M. Komel.

SODNIK: Giani Marson iz Sovodnje.

STRELCA: v p.p. L. Pahor; v d.p. M. Ferletič.

Favoriti tega srečanja so bili brez dvoma Doberdobci, ki so pred kratkim osvojili podoben turnir v Štandrezu. Tokrat pa so se morali mladostniki Mladosti nekoliko bolj potruditi, da so premagali poštenovalne domovce. Slednji so se predstavili na igrišču s spremenjeno postavbo, ki je v prvem polčasu kljubovala razigranim Doberdobcem. Igralci Doma so prav v začetku prvega dela igre večkrat prišli do nasprotnega kazenskega prostora. Tu, zaradi neučinkovitosti napada, pa niso znali izkoristiti lepih priložnosti. Po začetni premoči domovcev so Doberdobci prevzeli vaje igre v svoje roke in to do konca srečanja. Prvi gol je dosegel L. Pahor, gotovo najboljši igralec celotnega prvenstva.

V drugem delu srečanja so Kraševci stalno napadali in večkrat ogrožali vratarja Bučnela. Slednji je v 10. minuti ubranil 11-metrovko, katero je streljal L. Pahor.

Po lepi skupni akciji je padel drugi gol za Doberdobce. Z desne strani je igralce podal na sredino kazenskega prostora, kjer je M. Ferletič z glavo potisnil žogo v mrežo.

Sovodenci so pripravili presenečenje, saj so, čeprav s tesnim izidom, premagali Juventino, proti kateri so izgubili na prejšnjem turnirju v Štandrezu. Tokrat pa moramo reči, da je domača ekipa zaigrala znatno boljše in brez dvoma bo hudo oreh za ostale dve ekipi, ki se bosta morali z njo srečati. Sovodenci so pokazali zelo lepo skupno igranje in smisel za nogomet, za kar je treba pohvaliti trenerja Gijana Marsona, ki je znal mladim igralcem viliti veselje do tega športa. To dejstvo je še bolj važno ob tem času, ko so v Sovodnjah spet usposobili domače igrišče. Športno društvo bo moralo odsele polagati večjo pozornost na mlade nogometaše in opazili smo, da so domači športniki dobro začeli.

V prvem polčasu so domačini stalno prevladovali na igrišču, in so že v začetku dosegli prvi gol. Juventina je takrat pokazala nepoznavnost med posameznimi igralci, kar se je seveda maschevalo v napadalni akciji, kjer niso utegnili priti do nasprotnega vratarja. Pred koncem polčasa so Sovodenci podvojili z lepim golom B. Čotića.

V drugem polčasu so se štandrežci nekoliko «prebudili» in so predstavljali večjo nevarnost za sovodensko obrambo. Tekma bi se lahko odličila po голу, ki ga je Marvin dosegel iz 11-metrovke. Dobra obramba Sovodencev je pa Juventini načrte prekrizala in tekma se je zaključila z rezultatom 2:1 v korist domačinov. P. R.

UGANKA NA RAI-TV

Kdo je v Helsinkih zmagal na 800 m?

Italijanska televizija je sinoči v svojih športnih vesteh pokazala nekaj posnetkov s svetovnega mitinga v Helsinkih. Tako smo zvedeli, da je bil v nekem teku prvi Anglež, drugi Finec, potem nekje spet prvi American, drugi Kenijec, v tretjem teku je zmagal Poljak itd. Le v teku na 800 m je za italijansko televizijo zmagal «fiumano Susani». Torej atlet brez državljanstva in brez svojega pravega primka. Vsi pa vemo, da je to bil Jugoslovčan (tekmoval je z majico z državnim grbom) Sušanj po rodu z Reke.

Mar pri RAI-TV tega ne vedo, ali pa jih še vedno slepi zakrknjeni šovinizem in nacionalizem, ki nima s športom nobene zveze?

Rezultati tega četverboja so bili naslednji:

Italija — Kitajska 146:45

Italija — Romunija 116:95

Italija — Španija 130:82

Romunija — Španija 112:99

Romunija — Kitajska 136:53

Španija — Kitajska 136:55

BUDIMPEŠTA, 27. — Od 11. do 20. julija v Budimpešti svetovno sabljasko prvenstvo, katerega se bo udeležilo 558 sabljačev iz 37 držav.

OBVESTILO

Športno združenje Bor sporoča vsem svojim članom in članicam (tečajnikom), da se javijo na stadionu «I. maja» ob ponedeljku, 30. junija pa do petka, 4. julija ob 19. uri dalje z vso športno opremo, zaradi točnega pregleda celotne opreme združenja.

OBVESTILA ZSSDI

SPOROČILO KOŠARKARSKIM TEČAJNIKOM V SEČI

ZSSDI sporoča vsem udeležencem letošnjega košarskega tečaja v Seči (od 23. julija do 8. avgusta), da bo odgovorni za tečaj, Branko Laković, za vsa pojasnila staršem in tečajnikom na razpolago, kot sledi:

V TOREK, 1. julija

TITOV INTERVJU PARISKEMU DNEVNIKU «LE MONDE»

Za enakopravno sodelovanje z vsemi državami sveta

To je trajna usmeritev Jugoslavije kot neustručne države, je dejal predsednik SFRJ - Položaj na Bliznjem vzhodu in perspektive helsinske konference

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 27. — «Trajna usmeritev Jugoslavije kot neustručne države je enakopravno sodelovanje z vsemi državami, ki to sprejemajo ne glede na njihov družbeno-političen sistem», je naglasil predsednik republike Josip Broz Tito v intervjuju za ugledni pariški dnevnik «Monde», ko je 20. junija na Brdu pri Kranju sprejel njegovega glavnega in odgovornega urednika Andreja Fontaina. V nadaljevanju odgovora na vprašanje, da nekateri menijo, da je jugoslovanska zunanja politika jasneje usmerjena proti socialističnemu taboru, je Tito dejal: «Jugoslavija ima s socialističnimi državami zelo dobro sodelovanje in prijateljske odnose in to smatramo za normalno in pozitivno. Mislim, da se tudi v teh državah vse bolj upošteva neustručna pozicija in politika Jugoslavije. Sicer pa ima Jugoslavija zelo razvite odnose in plodno sodelovanje z državami vseh območij sveta. To je v skladu z načeli politike neustručnosti, ki se zavzema za odpravljanje blokovske razdeljenosti — ki je stalni vir napetosti v svetu — za odpravljanje vojnih žarišč in drugih kriz, ki ogrožajo svetovni mir, za vzpostavljanje enakopravnih mednarodnih odnosov in za hitrejši gospodarski napredek dežel v razvoju. Naša opredeljenost za neustručnost izhaja iz bistvene značilnosti jugoslovanske samostojne države in zato so razna namigovanja in uganjanja o možnosti spremembah v jugoslovanski zunanji politiki samovoljna in brez vsake osnove.

Jugoslovanska neodvisnost po Titovih besedah ni ogrožena. Ne pomeni, da podcenjujemo posamezne ambicije in aktivnosti, usmerjene proti naši neodvisnosti — je rekel Tito in nadaljeval: «Mislim pa, da smo v naši nedolgi zgodovini dali dovolj dokazov, da smo sposobni vsemu temu odločno se zoperstaviti. Z zaupanjem gledam na nadaljnjo krepitev neodvisnosti Jugoslavije, upoštevajoč pripravljenost in odločnost naših ljudi, vseh naših narodov in narodnosti, da do neodvisnosti branijo, če bi jo kdorkoli napadel. Zagotovilo za to varnost je v enotnosti in notranji trdnosti Jugoslavije. Osnova tega pa je v popolni enakopravnosti vseh naših narodov in narodnosti, vseh republik in pokrajin. Z bojem za enotnost skozi enakopravnost pa je razumeti tudi boj za preprečevanje v isti meri in nacionalističnih in unitarističnih teženj. Ne gre samo za nekakšno vzpostavljano ravnotežje med nacionalizmom in unitarizmom, ampak za njuno popolno odpravljanje. Kajti eno in drugo bi vodilo k prevladi enih nad drugimi in s tem tudi k slabitvi jugoslovanske federativne skupnosti.

V daljšem intervjuju za pariški «Monde» je jugoslovanski predsednik odgovoril na več vprašanj o jugoslovanskih notranjih razmerah ter o mednarodnih odnosih. Eno od vprašanj je bilo: «Kar zadeva stanje v mednarodnem delavskem gibanju, je znano, da obstaja spopad, če lahko uporabim to besedo, med Sovjetsko zvezo in Kitajsko ter težave okrog sklicanja velike konference komunističnih partij. Ali pričakujete, da bodo te težave odpravljene?». Predsednik Tito je odgovoril: «Nekje bodo lažje odpravljene, nekeje pa težje, zlasti med Sovjetsko zvezo in Kitajsko, vendar pa bodo odpravljene».

Tito je izprano razložil jugoslovanske poglede na položaj na Bliznjem vzhodu in na reševanje te krize. Njegov odgovor se je glasil: «Položaj na Bliznjem vzhodu je naprej skrajno zaskrbljujoč. Po našem prepričanju je osnovni vzrok za to vztrajno zavračanje Izraela, da se umakne z vseh zasedenih ozemelj, in onemogočanje palestinskega naroda, da uresniči svoje suverene pravice. Če bi se rešili ti osnovni problemi, bi nastali tudi stvarni predpogoji za sožitje in mirno konstruktivno sodelovanje vseh držav in narodov tega območja, brez izjeme. S tem bi vse države tega območja — vključno s sedev Izrael — imele enaka stvarna zagotovila za svojo celovitost in neodvisnost. Se več, to bi omogočilo, da se v obojestranskem interesu skladno povežejo te obstoječe razmere».

OBČUTLJIVE KRAVE

Krave so podobne otrokom: če z njimi dobro ravnaš se vedejo dobro, če ne pa sitarijo in se maščujejo. Tako je poudaril noroelandski znanstvenik Kilgour, ki se ukvarja s študijo o govedu. Strokovnjak, ki je predal na seminarju rejcev, je tudi dodal, da krava nagradi prijaznega gospodarja z obilnim mlekom, medtem ko skopari, če ji reče ni ugodu. Glavni pogoj, s katerim si pridobite sodelovanje in načelnost krave, pa je ta, da ne motite med »obedom« ter napajanjem in da po možnosti zaupate molžnico ženski, s katero naj bi se žival bolj razumela.

V zvezi z »afero Sindona«

Sodno sporočilo za Guida Carlija

MILAN, 27. — Milanski preiskovalni sodnik Ovilio Urbisci, ki vodi preiskavo o »zlomu« finančnega imperija Micheleja Sindone, je poslal sporočila o odprtju sodnega postopka guvernerju «Banca d'Italia» Guidu Carliju, podpredsedniku in upravniku «Banco di Roma» Ferdinandu Ventrigli ter članoma upravnega sveta iste banke Mariu Baroneju in Giovannijski Guidi. Pričakujejo, da bo preiskovalni sodnik zašil štiri finančnike šele po letnih počitnicah, verjetno šele oktobra.

Predstavniki KPI pri šefu policije

RIM, 27. — Kot poroča tiskovni urad KPI, je šef policije Giorgio Menichini sprejel predstavnike KPI sene. Pecchiolijski, posl. Flamignija in deželnega svetovlaka Laccija Rappellijski, ki so ga pozvali, naj udeležijo poseže za odpravo številnih central fašističnih provokacij, ki že dolgo časa delujejo proti demokraciji in redu in varnosti državljanov. Predstavniki KPI so se tudi zavzeli za večje sodelovanje med policijskimi silami in izvoljenimi in delavskimi organizacijami. Končno so komunistični zastopniki opozorili šefa policije na nujnost ukrepov za demokratično preureditev javne varnosti, ki naj zajamči po ključno dostojanstvo in boljše delovne pogoje uslužbencev, kar bo pripomoglo k večji učinkovitosti policije v boju proti političnemu in navadnemu kriminalu.

Sovjetsko orožje za Uganda

Kenjska policija je začasno zaplenila pet sovjetskih tovornih vozil z orožjem, ki je namenjeno Ugandi. Vzrok nepravičnega posega kenjskih oblasti gre iskati v sporu med Ugando in VB, v katerega je gen. Amin vpletel tudi Kenjo. Kaže, da so danes v Kampali aretirali vrsto britanskih državljanov in jih obtožili, da so angleški volni. Tako se spor o usodi pisatelja Hilla vse bolj zaostrojuje. Na sliki: eden od zaplenjenih sovjetskih tovornjakov

ZAKLJUČENO SREČANJE EVROPSKIH ČASNIKARJEV

Odgovornost časnikarja pri utrjevanju miru

Poslanica sindikatu portugalskih novinarjev

CAPRI, 27. — V Capriju se je zaključilo tretje srečanje evropskih časnikarjev po tridenišni živahni in izčrpani razpravi o problemih participacije časnikarjev in njihove odgovornosti v časnikarskih podjetjih (tisk in radiotelevizija) v odnosih z gospodarsko oblastjo in s tehnološkim razvojem ter o perspektivah utrjevanja vezi med časnikarji in časnikarskimi sindikati, zvezami in združenji različnih evropskih držav. Na zasedanju, ki so se ga deležile delegacije iz 21 evropskih držav ter obeh mednarodnih časnikarskih organizacij so soglasno odobrili zaključni dokument, ki poudarja konstruktivno vlogo časnikarjev za razvoj demokracije in udržitve pomiritve ter se zavzema za popolno informiranje in za jamstvo časnikarjem, da lahko opravijo svojo vlogo brez vsakršne prisile. Rezolucija nam ugotavlja, da je krija za zajela področje informacije v številnih evropskih državah, kar grozi z oblitvijo celotnega sektorja informacije in neobhodno potrebnega pluralizma.

Dokument naglašata tudi, da se zaradi nezadržnega razvoja moderne komunikacijske tehnike odgovornost časnikarja še povečala ter da mora zato časnikar vzpostaviti z odgovornimi podpirati vsak, kar teži k utrjevanju miru. K izboljšanju odnosov med narodi in državami z različnimi političnimi in gospodarskimi sistemi, k

ZAKLJUČKI NAMESTNIKA DRŽAVNEGA PRAVDNIKA V MILANU

Sodstvo osvojilo tezo policije o umoru študenta Franceschija

Mladenica so ubili s strelom med študentsko demonstracijo - Sodli naj bi le agentu Gallu, ki da je streljal »pod šokom« in zakrivil »nenamerni umor« - Na zatožni klopi tudi 21 demonstrantov

MILAN, 27. — Preiskava o umoru milanskega študenta Roberta Franceschija, ki ga je policija ubila med neredi pred univerzo Bocconi 23. januarja 1973, gre h kraju. Namestnik državnega pravdnika dr. Oscar Lenzi je izročil svoje zaključke preiskovalnemu sodniku Urbisciju, kateremu pripada dokončni sklep glede sestave obtožnic. Glavna značilnost Lenzijskega poročila je, da je v celoti in slepo sprejel tezo policije kljub temu, da jo številni elementi demantirajo in da jo ves italijanski demokratični tisk že zdavnaj izpodbija.

Namestnik generalnega pravdnika predlaga, naj bi sodili agentu javne varnosti Gianniju Gallu zaradi »nenamernega umora« in »nenamernih povzročitve osebnih poškodb« ter se zavzema za popolno oprostitev vseh drugih agentov in funkcionarjev, med katerimi je tudi bivši milanski kvestor Alitto Bonanno, ki so bili kakorkoli vpleteni v tragično epizodo. Pač pa dr. Lenzi predlaga sodni pregon 21 študentov, ki so se udeležili demonstracij, in med katerimi je tudi mladi Roberto Pia-

centini, ki je bil v neredih hudo ranjen s strelom in policijskega samokresa. Sodnik pritrjuje tezi policije, po kateri je streljal samo agent Gallu, ki pa je bil pod hudim »šokom«, ker da je molotovka padla na streho vozila, ki ga je upravljala. Dr. Lenzi v svojem poročilu preiskovalnemu sodniku med drugim pravi, da je agent Gallu streljal v samoobrambi v prepričanju, da je še trajal napad demonstrantov, ki pa se je v resnici že zaključil. Agentu je torej mogoče očitati le to, da ni pravilno ocenil položaja, preden je začel streljati. Dejstvo, da je pri tem zgubil življenje komaj 20-letni fant, nima očitno za namestnika državnega pravdnika pretirane teže. Pač pa je dr. Lenzi smatral za potrebno, da je v svojih zaključkih izrecno poudaril, da je treba spoštovati policijske sile, kajti sicer bi se družba »spremenila v džungljo«.

RIM, 27. — Magnetofonski posnetek pričevanja bivše Borghesejeve »desne roke« Rema Orlandinija o propadlem poskusu državnega uda-

ra v decembru leta 1970 je izvirni. Do tega zaključka so prišli izvedenci turinskega zavoda za elektrofonijo «Galileo Ferraris», ki so preučili posnetek. S tem so se izkazale za neosnovane vse govornice o domnevnem izkrižanju dokazov obveščevalne sekcije SID, edine, ki si je prizadevala, da bi prišla resnica o črni mreži na dan.

Napovedana premestitev milanskih sodnikov ki so kritizirali državnega pravdnika

RIM, 26. — Spor, ki je nastal v milanskem sodišču med državnim pravdnikom Giuseppeom Micalcem in nekaterimi njegovimi namestniki, ki so ga dolžili, da vodi uradno državnega pravdnika z avtoritativnimi metodami in »a se prepogostoma poslužuje odvzema preiskovalnim sodnikom, ki kažejo prevlekljo »avtonomijo« do oblasti, se je zaključil, kot je bilo pričakovati, z zmago državnega pravdnika. Vrhovni sodni svet je namreč sklenil, da začne uradno proceduro o premestitvi proti namestnikom generalnega pravdnika Liberatu Riccardelliju in Ottaviju Colatu, istočasno pa potrdil, da ne namerava začeti podobnega postopka proti Micalcuju.

Tako Colato kot Riccardelli pripadata levičarski struji sodstva »demokracije sodstva«. Prvi se je zamermal državnemu pravdniku, ki mu je ta brez vsakršne utemeljitve odvzel preiskavo o umoru milanskega študenta Claudia Vallarija, ki ga je 16. aprila ubil nek fašist, ki ga še vedno niso našli. Colato je zaradi odvzema preiskave javno protestiral in celo zagrozil z izstopom iz sodstva, vendar je svoj sklep o odstopu umaknil na pritisk kolegov in naprednih političnih sil in organizacij. Podobno se je zgodilo tudi z Riccardellijem, ki so mu odvzeli preiskavo o »nezakoniti zasledbi nekega praznega poslopja« s strani »brezdomcev«. Državnemu pravdniku ni bilo po godu, da se sodnik ni omejeval na »zločin« rezeve brez strehe, ampak da je hotel odkriti tudi odgovornosti policije, ki je proti njim nastopila neupravičeno trd način.

Micalce se je tako znebil še dveh »nasprotnikov«. V prejšnjih mesecih so se premestili drugam namestniki državnega pravdnika Antonia Bevereja, Uga Paolilla in Vincenza Albana. Najhuša usoda je doletela slednjega, ki sedaj plačuje za svojo neodvisna stališča s tem, da opravlja sodni poklic v Vallu della Lucania.

Prispeljate za DIJAŠKO MATICO

BANDITI SO MU PRIPRAVILI ZASEDO V NJEGOVI GARAŽI

Napad na geometra pri Comu: ugrabitev ali obračunavanje med tihotapci valute?

COMO, 27. — Diego Bruga, premožen 35-letni geometer iz Coma je bil ugrabljen danes ponoči v svoji razkošni vili v Bizzaronu pri Comu. Banditi so ga napadli, ko je privozil z avtom v garažo. Kaže, da je bil spopad med roparji in njihovo žrtvijo zelo oster, vendar pa se Bruga ni mogel sam uspešno upreti močnejšim napadalcem.

Geometer se je po večerji s prijatelji vrnil domov okrog 2. ure. Banditi so bili na preži v garaži njegove razkošne vile in so ga presenetili, ko je izstopil iz avtomobila. Spopad je bil kratek a silovit, kot pričajo drobci stekla in številni sledi krvi na tleh. Sosede, med katerimi tudi ugrabljenecov bratranec Masino Cimetis, so se piehudili oo Brugovnem brezupnem kričanju a bilo je že prepozno: ko so razumeli, za kaj gre, so bili banditi že daleč s svojo žrtvijo.

Očitno je, da so roparji dobro poznali navade svoje žrtve in so tudi vedeli, da je sam doma. Žena je namreč v soboto odšla z otroki v letovinski kraj Marina Di Massa, kjer bo preživela počitnice.

Diego Bruga je uradno zemljski mešetar in solastnik dveh agencij (ena je v Milanu, druga pa v Švicri), ki se ukvarja s prodajanjem ter oddajanjem v najem zemljišč in stanovanjskih hiš. Svojim pa ga tudi, da je bil povezan s tihotapci valute, ki po naročilu italijanskih »petičnežev« tihotapijo vsak dan težke milijarde v Švicco. Pred časom so ga italijanski finan-

čni stražniki ustavili na mejnem prehozu pri Chiassu in mu zaplenili 150 milijonov lir, ki jih je hotel tihotapiti v sosednjo državo. Okoliščina ni bila še povsem pojasnjena in v zbuja znatne pomisleke v preiskovalnici. Možni domnevi sta slej daleč: tradicionalna ugrabitev ali pa maščevanje tihotapcev valute.

Slednja hipoteza je po mnenju preiskovalcev najbolj verjetna, čeprav nimajo še prijemljivih indicij. Vsekakor pa geometer, čeprav premožen, ni tako bogat, da bi plačal na stotine milijonov ali celo milijardo lir odkupnine. K temu gre dodatni dokaj nenavadno ravnanje ugrabljenca, ki so nadse surovo prepleto žrtve. »Dovolj, dovolj« naj bi kričal ugrabljenec — saj mi počila glava».

Brugov avto so preiskovalci našli nekaj ur po ugrabitvi okrog 40 km od geometrove vile. Banditi so ga znebili vozila tako, da so ga porinili v prepad, kjer se je raztreščil. Sedeži so bili okrvavljeni in ob avtu so našli Brugovo suknjo. Elementi, s katerimi doslej razpolaga policija, so še preskopi, da bi lahko ubrala v preiskavi pravilno pot. Odločilni bodo v tem pogledu indici, ki jih bodo zbrali o doslednem delovanju geometra. Zato so popolnoma preiskali njegov urad v milanski agenciji in zaplenili zajeten sveženj dokumentov. V Brugovih poslovnih obveznostih naj bi bil namreč odgovor, če gre za ugrabitev ali pa za obračunavanje med tihotapci valute.

Brugov brat Anselmo, ki je podžupan v Bizzaronu, ter sestra Giulia in Severina so od danes zjutraj zaprti v ugrabljenčevi vili v upanju, da se bodo roparji prej ali slej oglasili in zahtevali odkupnino. Kot je bilo pričakovati niso hoteli imeti stikov s časnikarji in so preko teh naslovili le poziv ugrabljenemu, naj se oglasio čimprej in naj začne pogajanja.

Z ugrabitvijo comejskega geometra je naraslo na šest število še nerednih primerov ugrabitve v Lombardiji. Seznan je začenja z Emanuelejem Ribolijem, ki je bil ugrabljen 14. oktobra lani. Zanj so starši že plačali 215 milijonov lir odkupnine, nato pa so roparji prekinili stike in se niso več odzvali na pozive družine Riboli. Dan za Ribolijem je bil ugrabljen industrijec Aldo Bazzani, za katerega je družina tudi plačala milijardo lir odkupnine, vendar zaman. Sredi februarja je bil v Vareseju ugrabljen Tullio De Micheli, za katerega družina še ne ve, če je živ ali je mrtve, 14. maja pa je bil v Abiategrasso ugrabljen socialdemokratski občinski odbornik Angelo Malabarba. Najbolj nenavaden primer je vsekakor ugrabitev inženirja Carla Saronia. Policija je praktično zaključila preiskavo in arhetrala domnevne ugrabitelje, ni pa mogla še ugotoviti, kakšna je bila usoda ugrabljenca. Domnevaajo sicer, da je bil ubit, tudi o tem pa ni točnih dokazov.

TRŽAŠKI DNEVNIK

V ČETRTEK V ZGODNJIH JUTRANJNH URAH

MLADA MAROKANCA OB ŽIVLJENJE V HUDI NESREČI PRI NABREŽINI

Njun sopotnik je bil pri trčenju hudo ranjen

Na Trbiški cesti, nekeje v višini Nabrežine, se je v četrtek v zgodnjih jutranjih urah pripetila strahotna prometna nesreča, ki je terjala dve smrtni žrtvi. To sta dva Marokanca, 26-letni Abdellah Elabbati ter 27-letni Ameur Bendaoud, njun sopotnik, 25-letni Said Ghaib, pa je kljub težkim poškodbam ostal pri življenju.

Marokanci, ki so začasno bivali v Mestrah, kjer so prodajali bizuterijo in podobne orientalske predmete, so doma iz Casablanca in so po vsej verjetnosti prihajali iz Jugoslavije. Vozili so se v avtomobilu alfa romeo 1600 (zaenkrat še ni znano, kdo je bil pri volanu), ko so iz se povsem neznanih vzrokov zavozili s ceste, zruili občestni kamen, trčili najprej v eno drevo ter se nato končno zabili v drugo. Reševalcem, ki so prispeli na kraj nesreče, se je prikazal strahoten prizor: vsi trije Marokanci so ležali v krvi izven vozila. Bendaoud je bil že mrtve, medtem ko je Elabbi izdihnil kmalu po prevozu v bolnišnico.

Said Ghaib, ki je kot rečeno ostal pri življenju, je trenutno na urološkem oddelku tržaške bolnišnice, vendar je njegovo stanje še precej zaskrbljujoče. Vsekakor pa po prvih preiskavah nabrežinskih orožnikov kaže, da je prav Ghaib pred nekaj dnevi zakrivil prometno nesrečo. Vozil je s precejšnjo hitrostjo in je v kraju Mira pri Benetkah podrl 11-letnega dečka, ki je stekel čez cesto. Deček je zaradi poškodb izdihnil.

● Dijkaj nižjih srednjih šol, ki so prejeli občinsko pomoč, ki jo predvideva zakon št. 19 z dne 6. 9. 1975, lahko dvignje omenjeno denarno moč v občinski zakladnici v Ul. Nordio 11.

● V četrtek so na tržaški prefekturi umestili mešani odbor za socialno profilakso v solah. Odbor ima nalogo koordiniranja ustreznih posegov za preprečevanje razširjevanja mamil med solsko mladino.

Anarhistična skupina Germinal obvešča, da bo danes od 16. do 20. ure na Goldonijevem trgu razstavila o državnem pokolu, ki sovpada s procesom proti 8 anarhistom, ki so pred časom ostro protestirali proti aretaciji Valprede. Proces se bo pričel v ponedeljek.

Včeraj občni zbor Tržaškega Lloydja

Včeraj je bil v Trstu občni zbor delničarjev Tržaškega Lloydja. Zbor je med drugim soglasno potrdil obračun za poslovno leto 1974, ki se je zaključilo s primanjkljajem 293,5 milijona lir. Zbor je nadalje izvolil dr. Lacalamito za novega delegiranega upravitelja družbe, in sicer na mesto dr. Deveglike, ki je odstopil iz zdravstvenih razlogov. Dr. Deveglike bo še nadalje član upravnega sveta družbe. (Predsednik Tržaškega Lloydja je kakor znano dr. A. Berzanti, podpredsednik pa prof. D. Saravali).

Tržaški Lloyd se je moral tudi v lanskem letu boriti s številnimi te-

žavam, med katerimi izstopajo predvsem energetska kriza, skokovito naraščanje stroškov in posledično dolgoletne zapore Šueškega prekopa. Vrednost storitev, ki so jih Lloydove ladje nudile domači in tuji klijenti, je lani narasla za 55% v primerjavi z letom 1973 in preseгла 75 milijard. V letu 1974 so Lloydove ladje opravile 91 voženj in prepelele 739.719 ton blaga in 35.197 potnikov. Poročilo upravnega sveta naglašata, da je bila v lanskem letu okrepjena kontejnerska zveza Sredozemlje - Bliznji in Daljni vzhod, in sicer z dvema kontejnerskima ladjama, ki so ju prispevali Japonci; poleg tega se je Tržaški Lloyd vključil v kontejnerski spozrazum Sredozemlje - Južna Afrika, kateremu bo tržaška družba prispevala dve kontejnerski ladji, kakor je predvideno v načrtu za prenosno državnega ladjevja pretežnega državnega pomena. Končno je v poročilu rečeno, da je Tržaški Lloyd te dni podpisal pogodbo o nakupu treh starih tovornih ladij, medtem ko je Lloydovo potniško ladjo »Asia« kupila neka družba, ki bo z njo prevažala živino.

Udarec za tržaške razpečevalce

Zaplemba 1,11 litra hašiševega olja v Bocnu

Tržaška finančna straža uspešno nadaljuje boj proti razširjanju mamil in razpečevalcem. Pred kratkim smo poročali o akciji, ki je privedla do aretacije treh oseb in do zaplemba manjše količine hašiša; pri nadaljnjih preiskavah, predvsem v Bocnu, pa je prišlo do izredne zaplemba 1,11 litra hašiševega olja. Tržaški finančarji so mamilo odkrili med hišno preiskavo pri 28-letnem Claudiu Sandriju iz Ul. Della Zecca (Bocen), ki se trenutno nahaja v koronejskih zaporih. Hašišovo olje je bilo spretno skrito med dvema plastema termosove posode.

Po mnenju finančarjev je novo odkritje zadalo razpečevalcem hud udarec. S tem pa so se dosedanje dokazne veze bocenskih in tržaških razpečevalcev mamil zelo omajale, kajti eden izmed poglavitnih virov mamil za Trst je bil prav Bocen.

Iz preiskav je razvidno, da prihaja hašišovo olje iz Afganistana, to je iz področja, ki najbolj zalaga zahodnoevropski trg z mamili. Hašišovo olje se pridobiva z destilacijo hašiša ter marihuane in je izredno nevarno mamilo, katerega posledice še niso povsem znane. Za liter olja je potrebno 20 kg hašiša; zaradi njegove izredno majhne prostornine se to tekoče mamilo v zadnjem času zelo razširja.

Tržaško pristanišče

(Nadaljevanje z 2. strani)

dolarjev. Te številke dokazujejo, da bo nujno prišlo do občutnega povečanja prometa. Razpravljajo tudi o pogodbah o industrializaciji, predelavi petroleja in podobnih dejavnostih.

O vlogi tržaških spediterjev je govoril dr. Parisi, saj so s svojimi podružnicami važen instrument za okrepitev prometa. O prometu s kavo je govoril dr. Hesse. Zasedanje je zaključil odbornik za industrijo Stopper, ki je med drugim dejal, da je lansko leto doseglo tržaško pristanišče 34 milijonov ton prometa in da je kar 25 milijonov ton od tega bilo poslanih, ali da izvira iz držav onkraj Šueškega prekopa.

Včeraj je nad 300 kongresistov, ki so se udeležili dvodnevnega zasedanja, bilo na ogledu tržaški pristaniški naprav. Ob 17. ... pa se je v tržaški trgovinski zbornici zasedanje zaključilo z govorom predsednika trgovske zbornice dr. Romana Caidissaja.

Predsednik zbornice Caidissi je obravnaval obsežne načrte razvoja Irana, Saudske Arabije, Egipta, Kuvajta in Libije, kar nujno vodi tudi k povečanju izmenjavi in novemu pomorskemu prometu. Že 1973. leta je Trst zabeležil 39 odhodov ladij proti Perzijskemu zalivu in 22 proti pristaniščem Rdečega morja. Predsednik je nato tudi govoril o obsežnih stikih, ki jih združuje zbornica s tržaškimi ladjem.

V razpravo so posegli tudi drugi predstavniki in med njimi veleposlanik Purini, ravnatelj italijansko-arabskega centra, ki je govoril o pobratenju Trsta s Port Saidom. V imenu sindikatov je izrazil zadovoljstvo s to pobudo Albin Gerli, ki je obravnaval nove možnosti dela, ki se obirajo z krepitvijo prometa. Podčrtal je zahtevo po novih infrastrukturah, za kar so potrebne obsežnejše investicije.

Na ortopedskem oddelku so včeraj popoldan sprejeli 72-letno Josipino Švab por Savi iz Kriza 72, kateri so ugotovili verjetni zlom desne stegenice. Ponesrečenka je izjavila, da si je poškodovala nogo pri padcu v dva do tri mesece.